

PTA - Programma van Toetsing en Afsluiting

VMBO Gemengde Leerweg

Cohort: 2024-2026

September 2024

Versie 1

Auteur(s), eigena(a)r(en): Karin Kaniij

#JIJMAAKTHETVERSCHIL

Voorwoord

Beste leerlingen, beste examenkandidaten,

Voor je ligt het Programma voor Toetsing en Afsluiting (PTA) van Het Westeraam voor de opleiding vmbo-basis. Een voor jou belangrijk document. Het is of de start van je periode in de bovenbouw (leerjaar 3) waarin je cijfers voor je examendossier gaat verzamelen. Of je zit in leerjaar 4 en gaat dit jaar zorgen voor nog meer goede cijfers zodat jij je diploma binnensleept.

Jouw examendossier, op basis waarvan bepaald wordt of jij je diploma behaalt, bestaat uit twee onderdelen, te weten :

1. Het schoolexamen(SE) en
2. Het centraal examen (CE).

Dit PTA gaat over het schoolexamen.

Het PTA heeft twee functies:

1. We informeren jou en je ouders over de vorm en inhoud van het schoolexamen, zodat je precies weet wat er van je verwacht wordt. Voor elk vak wordt omschreven op welke manier er getoetst wordt en hoe de cijfers van de verschillende toetsen worden verwerkt tot 1 eindcijfer voor het schoolexamen; Het SE-cijfer vormt de helft van het eindcijfer zoals dat op de cijferlijst bij het diploma komt te staan. De andere helft wordt bepaald door het CE.
2. Met het PTA verantwoorden wij ons als school de inrichting van het schoolexamen aan de Inspectie.

Dit PTA is als volgt opgebouwd:

- We starten met algemene informatie en praktische informatie;
- Daarna volgen voor de algemene vakken, de profielvakken en de keuzevakken de PTA's. Hier vind je wat welke periode getoetst wordt;
- Tenslotte vind je in het laatste deel een aantal regels en afspraken terug, in de vorm van het examen-regelement.

In het PTA vind je geen informatie over de afname van het Flexibel Digitale Eindexamen. Daarover word je apart geïnformeerd. Met vragen kun je altijd bij je mentor of bij de examensecretaris terecht.

We wensen je, namens alle collega's, veel succes bij jouw (school)examens!

Karin Kanij
Examensecretaris

Marieke Peppelman
voorzitter Examencommissie
Algemeen directeur

Inhoud

Voorwoord	2
Inleiding.....	5
Examencommissie Het Westeraam.....	6
Biologie	7
Kunsvakken 1 (CKV)	10
Kunsvakken 2 (KV-2)	13
Duits.....	14
Economie.....	19
Engels.....	25
Geschiedenis	30
Lichamelijke opvoeding	37
Loopbaanoriëntatie en Begeleiding (LOB)	44
Maatschappijleer.....	47
Nederlands.....	48
Rekenvaardigheden	57
Wiskunde	63
Profiel vakken.....	69
Economie en Ondernemen	69
Groen	72
Zorg en Welzijn.....	77
Keuzevakken E&O.....	81
Ondernemen	81
Presentatie & Styling.....	84
Keuzevakken Groen	86
Actief in de natuur	86
Houden van Dieren	89
Keuzevakken Z&W.....	92
Voorkomen van ongevallen en EHBO	92
Welzijn kind en jongere.....	95
Reglementen	99

Quadraam reglement.....99

Westeraam reglement.....99

Inleiding

Het belang van het PTA

In dit PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) wordt van elk vak beschreven op welke manier de toetsing plaatsvindt en hoe de resultaten van de verschillende toetsen worden verwerkt tot één eindcijfer: het SE (schoolexamen) cijfer. Het SE-cijfer vormt de helft van het eindcijfer zoals dat op de cijferlijst bij het diploma komt te staan. De andere helft wordt bepaald door het CE (Centraal Eindexamen).

Algemene uitgangspunten

Omdat het SE-cijfer zo belangrijk is, vindt Het Westeraam het van het grootste belang dat dat cijfer op een goede en zorgvuldige manier tot stand komt. Al in leerjaar 3 beginnen we met PTA-toetsen. Op die manier bouwt de leerling in de loop van 2 jaar het SE-cijfer op.

Tegelijkertijd vormen de toetsen uit het PTA een belangrijke voorbereiding op het Centraal Examen. Deze toetsen moeten dus zeker niet te gemakkelijk zijn, ze moeten over een flink stuk stof gaan en in de meeste gevallen duren ze langer dan in de onderbouw de gewoonte is (2 lesuren).

De opbouw van het PTA

1. Het Westeraam heeft in de bovenbouw zeven tentamenperiodes: vier periodes in leerjaar 3 en drie periodes in leerjaar 4.
2. De PTA-toetsen vinden vaak in deze tentamenperiodes plaats. De beroepsgerichte vakken tentamineren op andere momenten.
3. Elk examenvak heeft tenminste 7 PTA-cijfers.
4. De meeste PTA-toetsen hebben een lengte van maximaal 90 minuten.
5. Alle PTA-toetsen tellen mee voor de bepaling van het SE-cijfer. Alle cijfers van de PTA-toetsen zijn zichtbaar in Somtoday.
6. Elk tentamen telt 1 keer, 2 keer of 3 keer mee ten opzichte van andere tentamens.
7. Bij de meeste vakken zijn er behalve de PTA-toetsen, ook nog repetities, overhoringen, inleveropdrachten, etc. Het kan zo zijn dat het gemiddelde van al die resultaten meetelt als een extra PTA-cijfer. Dat kan bij het ene vak wel zijn, maar bij een ander vak niet. Per vak kun je zien hoe dat zit.
8. Voor de vakken LO en CKV en ook voor praktijkonderdelen, gelden meestal andere afspraken. Ook die zie je in dit boekje.

Op de bladzijden die hierna volgen krijg je per vak een overzicht van alle toetsen, die je voor je schoolexamen moet afleggen.

Examencommissie Het Westeraam

Voor scholen voor voortgezet onderwijs is het sinds 1 augustus 2021 verplicht de examencommissie ingesteld te hebben. De examencommissie is ingesteld voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering. Het bevoegd gezag kan zelf bepalen op welk organisatorisch niveau de examencommissie is ingericht. De commissie bestaat uit 5 leden.

De belangrijkste taken en bevoegdheden van de examencommissie zijn :

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
  - A. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement voor het bevoegd gezag;
  - B. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting voor het bevoegd gezag;
  - C. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
  - D. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen
  - E. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze (uitvoering van de taken en bevoegdheden en de maatregelen die zij in dat verband nemen.
3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar bevindingen/ werkzaamheden.
4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.
6. Indien een kandidaat bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
7. Indien een docent, tevens lid van de examencommissie, bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient met betrekking tot een kandidaat, neemt deze docent / lid van de examencommissie geen deel aan de behandeling van het verzoek of klacht.

Biologie

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je vier cijfers (4x weging 1). Deze vier cijfers bepalen samen je overgangscijfer naar leerjaar 4.

In leerjaar 4 krijg je vier cijfers (4x weging 1). Deze drie cijfers en de vier cijfers uit leerjaar 3 bepalen samen het schoolexamencijfer.

Wat moet ik doen?

In iedere tentamenweek krijg je of een tentamen of een PO waarmee we een kerndoelen en vaardigheden toetsen. In het PTA-overzicht staat beschreven wat voor jou van toepassing is.

- BI/K/1 Oriëntatie op leren en werken
- BI/K/2 Basisvaardigheden
- BI/K/3 Leervaardigheden in het vak biologie
- BI/K/4 Cellen staan aan de basis
- BI/K/5 Schimmels en bacteriën: nuttig en soms schadelijk
- BI/K/6 Planten en dieren en hun samenhang: de eigen omgeving verkend
- BI/K/7 Mensen beïnvloeden hun omgeving
- BI/K/8 Houding, beweging en conditie
- BI/K/9 Het lichaam in stand houden: voeding en genotmiddelen, energie, transport en uitscheiding
- BI/K/10 Bescherming
- BI/K/11 Reageren op prikkels
- BI/K/12 Van generatie op generatie
- BI/K/13 Erfelijkheid en evolutie
- BI/V/1 Bescherming en antistoffen
- BI/V/2 Gedrag bij mens en dier
- BI/V/3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie
- BI/V/4 Vaardigheden in samenhang

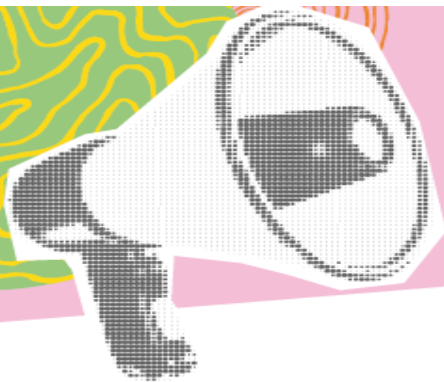
Hoe gaan we het doen?

In het PTA-overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om je goed voor te bereiden op het tentamen. In de studiewijzer en in SOM vind je verdere details en aanvullende informatie.

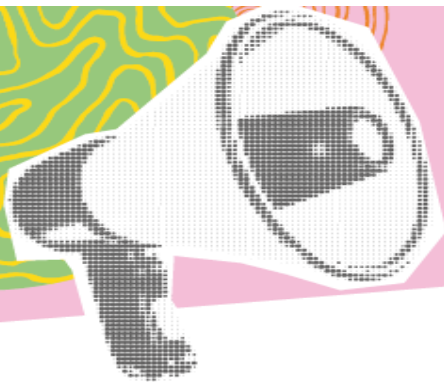

PTA voor:	Biologie	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar:	3				
Periode	Eindtermen	Inhoud onderwijsprogramma	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
	<i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	<i>Wat ga je hiervoor doen?</i>					
1.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/4 Bi/K/5 Bi/K/6 Bi/K/13	Thema 1 (organen en cellen) en Thema 4 (ordening en evolutie) uit BVJ 3a	Dossier (bestaande uit practica, begrippentoets en toepassingentoets) PTA 1	x	x	1	Nee
2.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/12 Bi/K/8	Thema 2 (voortplanting en ontwikkeling) uit BVJ 3a en Thema 7 (stevigheid en beweging) uit BVJ 3b	Tentamen PTA 2	x	x	1	Ja
3.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/4 Bi/K/5 Bi/K/7 Bi/K/13	Thema 3 (erfelijkheid) uit BVJ 3a en Thema 3 (mens en milieu) uit BVJ 4a	Tentamen PTA 3	x	x	1	Ja
4.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/11	Thema 5 (regeling) en Thema 6 (zintuigen) uit BVJ 3b	Tentamen PTA 4	x	x	1	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 4 = Rapportcijfer leerjaar 3					

PTA voor:	Biologie	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar:	4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
5.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/6 Bi/K/7	Thema 1 (planten) en Thema 2 (ecologie) uit BVJ 4a	Tentamen PTA 5	x	x	1	Ja
	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/V/2 Bi/V/3	Thema 8 (gedrag) uit BVJ 3b	Verslag Dierentuin PTA 6	x	x	1	Nee
6.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/7 Bi/K/9	Thema 4 (voeding en vertering) en Thema 5 (gaswisseling) uit BVJ 4b	Tentamen PTA 7	x	x	1	Ja
7.	Bi/K/1 Bi/K/2 Bi/K/3 Bi/K/9 Bi/K/10 Bi/V/1 Bi/V/4	Thema 6 (transport) en Thema 7 (opslag, uitscheiding en bescherming) uit BVJ 4b	Tentamen PTA 8	x	x	1	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		(Som cijfers voor PTA 1 t/m PTA 8) : 8 = SE-cijfer					

Kunsvakken 1 (CKV)

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je twee praktische opdrachten PO (2x weging 1) en drie handelingsopdrachten HD (3x weging 1) waarvan het gemiddelde ook wordt meegenomen in je schoolexamencijfer. Het gemiddelde van al deze beoordelingen bepaalt je overgang naar leerjaar 4.

Wat moet ik doen?

Je krijgt in totaal twee praktische opdrachten en 3 handelingsdelen waar we vaardigheden oefenen en toetsen; dit is aangegeven met kerndelen en eindtermen. De algemene kerndelen en de daar bijbehorende eindtermen voor het vak kunsvakken 1 staan hieronder beschreven.

		BB	KB	GL/TL
KV/K/1	Oriëntatie op leren en werken			
	De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van kunst en cultuur in de maatschappij.	X	X	X
KV/K/2	Basisvaardigheden			
	De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken.	X	X	X
KV/K/3	Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping			
	De kandidaat kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door te kiezen voor en actief deel te nemen aan ten minste 4 culturele en kunstzinnige activiteiten die gerelateerd zijn aan verschillende kunsvakken (zoals bijvoorbeeld beeldende vorming, muziek, dans en drama). Ten minste één kunstzinnige activiteit resulteert in de productie en presentatie van eigen werk.	X	X	X
KV/K/4	Reflectie en kunstdossier			
	De kandidaat kan zijn culturele en kunstzinnige ontwikkeling inzichtelijk maken in een kunstdossier, waarvan de vorm door de school en de leerling tezamen bepaald wordt. Hij kan daarmee verslag doen van alle activiteiten die zijn ondernomen en hierop reflecteren.	X	X	X

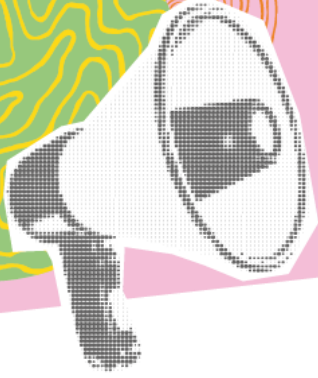
Hoe gaan we het doen?

In het PTA-overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om de opdrachten voldoende af te sluiten. Je dient alle opdrachten afgesloten te hebben met minimaal een voldoende (V).

PTA voor:	Kunstvakkens 1 / CKV	Cohort: 2024-2026	2024-2026				
Leerweg:	Basisberoepsgericht	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	KV/K/1 KV/K/4	Cultureel paspoort. <ul style="list-style-type: none"> • Je maakt een zelfportret waarin je de verschillende kunstdisciplines tekent of schrijft in verhouding tot jezelf. • Je kan het verschil benoemen tussen kunst en cultuur. • Je weet meer over verschillende kunstdisciplines. • Je kunt je culturele identiteit vertalen in beelden en in verslagvorm 	PO 12 lessen	x		1	Ja
2.	KV/K/3 KV/K/2	Culturele activiteit 1 <ul style="list-style-type: none"> • Je neemt actief deel aan 3 culturele en kunstzinnige activiteiten die gerelateerd zijn aan verschillende kunstvakken. • Tenminste één kunstzinnige activiteit resulteert in de productie en presentatie van eigen werk. 	HO Dagdeel per activiteit	x		1	Ja
3.	KV/K/3 KV/K/2	Culturele activiteit 2 <ul style="list-style-type: none"> • Je neemt actief deel aan 3 culturele en kunstzinnige activiteiten die gerelateerd zijn aan verschillende kunstvakken. • Tenminste één kunstzinnige activiteit resulteert in de productie en presentatie van eigen werk. 	HO Dagdeel per activiteit	x		1	Ja

4.	KV/K/1 KV/K/4	Culturele activiteit 3 (Muziek) <ul style="list-style-type: none"> • Je maakt een lijst met verschillende liedjes. • Je krijgt inzicht in je eigen muzieksmaak • Je leert uitleggen waarom je muziek wel of niet mooi vindt • Je leert luisteren naar muziek en vormt een mening 	HO 4 lessen	x		1	Ja
5.	KV/K/2 KV/K/4	Ontwerpen <ul style="list-style-type: none"> • Je ontwerpt een poster voor een cultureel evenement. • Je krijgt kennis van verschillende lettertypes en layouts Je kunt een affiche ontwerpen met tekst en beeld	PO 12 lessen	x		1	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		Alle opdrachten moeten met minimaal een voldoende worden afgerond					

Kunstvakken 2 (KV-2)

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je drie oefen CPE's (2x weging 1 en 4x weging 2), 2 SO's (2x weging 0,5) en 1 toets (1x weging 2) waarvan het gemiddelde ook wordt meegenomen in je schoolexamencijfer. Het gemiddelde van al deze cijfers bepaalt je overgang naar leerjaar 4. In leerjaar 4 krijg je twee oefen CPE's (4x weging 2), 2 SO's (2x weging 0,5) en 1 toets (1x weging 2) waarvan het gemiddelde ook meetelt voor het schoolexamencijfer.

Wat moet ik doen?

Je krijgt in totaal 5 oefen CPE's waar we vaardigheden oefenen en toetsen dit is aangegeven met kerndelen en eindtermen. De algemene kerndelen en de daar bijbehorende eindtermen voor het vak kunstvakken 2 staan hieronder beschreven.

Exameneenheden		GT	CE	moet op SE	mag op SE
BV/K/1	Oriëntatie op leren en werken	X		GT	
BV/K/2	Basisvaardigheden	X		GT	
BV/K/3	Leervaardigheden in de beeldende vakken	X	GT	GT	
BV/K/4	Beeldend werk, productief	X		GT	
BV/K/5	Werkproces, productief	X		GT	
BV/K/6	Middelen, productief	X		GT	
BV/K/7	Beschouwen – eigen werk, reflectief	X		GT	
BV/K/8	Beschouwen – werk van anderen, reflectief	X	GT		GT
BV/V/1	Eindopdracht, productief en reflectief	X	GT		GT
BV/V/2	Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	X		GT	
BV/V/3	Vaardigheden in samenhang	X	GT		GT

Hoe gaan we het doen?

In het PTA-overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om je goed voor te bereiden op de toets of het tentamen. In het boekje kijken naar kunst en de PowerPoint vind je verdere details en aanvullende informatie.

Duits

Algemene informatie

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je vier tentamens en 4 kleinere toetsen waarvan het gemiddelde ook wordt meegenomen in je schoolexamencijfer. Het gemiddelde van al deze cijfers bepaalt je overgang naar leerjaar 4. In leerjaar 4 krijg je drie tentamens en 3 kleinere toetsen waarvan het gemiddelde ook meetelt voor het schoolexamencijfer.

Wat moet ik doen?

In iedere tentamenweek krijg je een tentamen waarmee we een vaardigheid toetsen, dit is aangegeven met kerndelen en eindtermen. De algemene kerndelen en de daar bijbehorende eindtermen voor het vak Engels staan hieronder beschreven.

MVT/K/1 Oriëntatie op leren en werken

Je kunt je oriënteren op je eigen loopbaan en het belang van de Moderne Vreemde Talen in de maatschappij.

MVT/K/2 Basisvaardigheden

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven, verwerken en presenteren.

MVT/K/3 Leervaardigheden

Je kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen aan:

- het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek-en gespreksdoelen;
- de bevordering van het eigen taalleerproces;
- het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis;
- kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen.

MVT/K/4 Leesvaardigheid

MVT/K/5 Luister- en Kijkvaardigheid

MVT/K/6 Gespreksvaardigheid

MVT/K/7 Schrijfvaardigheid

Hoe gaan we het doen?

In het PTA overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om je goed voor te bereiden op de toets of het tentamen. In de studiewijzer en in SOM vind je verdere details en aanvullende informatie.

PTA voor:	Vak : Duits	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	MVT/K/4 Leesvaardigheid	Teksten lezen, meerkeuze en open vragen beantwoorden.	Schriftelijk, 90 min, PTA1	X		4	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Kapitel 1 (woordjes, grammatica, Redemittel, lezen en schrijven)	Schriftelijk, 45 min, PTA8a	X		1	Nee
2.	MVT/K/6 Gespreksvaardigheid	Taaldorp, diverse gespreksituaties uit het dagelijks leven	Mondeling, 20 min, PTA2	X		1	Nee

	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Kapitel 2 (woordjes, grammatica, Redemittel, lezen en schrijven)	Schriftelijk, 45 min, PTA8b	X		1	Nee
3.	MVT/K/5 Kijk- luistervaardigheid	WOOTS	Digitaal, 60 min PTA3	X	X	3	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Kapitel 3 (woordjes, grammatica, Redemittel, lezen en schrijven)	Schriftelijk, 45 min, PTA8c	X		1	Nee
4.	MVT/K/4 Leesvaardigheid	Teksten lezen, beantwoorden van open en gesloten vragen	Schriftelijk PTA4, 90 min	X	X	4	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Kapitel 4 (woordjes, grammatica, Redemittel, lezen en schrijven)	Schriftelijk, 45 min, PTA8d	X		1	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 4 + 8-A-D = Rapportcijfer leerjaar 3 PTA8 (weging 1) is een gemiddelde van PTA8a t/m PTA8g					

PTA voor:	Vak : Duits	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
5.	MVT/K/6 Gespreksvaardigheid	Artikel over persoonlijk leven en visie op eigen toekomst, interview n.a.v. artikel	Schriftelijk (45 min) PTA5a	X		1	Ja
	MVT/K/7 Schrijfvaardigheid		Mondeling (15 min) PTA5b			1	Nee
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Kapitel 1 Ij4 (woordjes, grammatica, Redemittel, lezen en schrijven)	Schriftelijk, 45 min, PTA8e	X		1	Nee
6.	MVT/K/5 Kijk- luistervaardigheid	WOOTS	Digitaal, 60 min, PTA6	X	X	3	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Kapitel 2 Ij4 (woordjes, grammatica, Redemittel, lezen en schrijven)	Schriftelijk, 45 min, PTA8f	X		1	Nee

7.	MVT/K/4 Leesvaardigheid	Teksten lezen, meerkeuze en open vragen beantwoorden.	Schriftelijk, 90 min, PTA7	X	X	4	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7	Pw Kapitel 3 Ij4 (woordjes, grammatica, Redemittel, lezen en schrijven)	Schriftelijk, 45 min, PTA8g	X		1	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 8 = Schoolexamencijfer (SE) PTA8 (weging 1) is een gemiddelde van PTA8a t/m PTA8g					

Economie

Leerjaar 3

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je 4 tentamens met weging 1. Het gemiddelde van deze cijfers is het cijfer wat je overgang bepaalt. De tentamencijfers komen in SOMtoday.

Voor een tentamen word je geacht het leerwerkboek voor de toetsen in orde te hebben en te gebruiken bij je voorbereiding op het tentamen.

De schoolexamencijfers of tentamencijfers gaan mee naar leerjaar 4 en tellen daar elk 1 keer mee. In leerjaar 4 krijg je nog drie tentamens waarvan de weging 2 is. Bij elk onderwerp is aangegeven wat je daarvoor moet kennen en kunnen.

Wat moet je doen, leren, herhalen en oefenen voor elke toets:

1. Leerwerkboek goed bestuderen. Alle opdrachten (inclusief examentraining en oefen- en rekenopgaven) zijn door jou gemaakt, nagekeken en eventueel verbeterd met de juiste uitwerkingen.
2. Aantekeningen, PowerPoint en overig (digitaal en/of schriftelijk) extra leer- en oefenmaterialen.
3. Begrippenlijsten, samenvattingen en algemene economische rekenvaardigheden.
4. Maken en nakijken "weet je nog?".
5. Eventueel extra opdrachten oefenen.
6. Gebruik maken van de studiewijzer en berichtgeving in SOMtoday

Leerjaar 4

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 4 krijg je 3 tentamens met weging 2. Het gemiddelde van de cijfers uit leerjaar 3 en 4 is het cijfer wat je definitieve schoolexamencijfer (SE) bepaalt. De tentamencijfers komen in SOMtoday.

Voor een tentamen word je geacht het leerwerkboek voor de toetsen in orde te hebben en te gebruiken bij je voorbereiding op het tentamen.

Bij elk onderwerp is aangegeven wat je daarvoor moet kennen en kunnen.

Wat moet ik doen, leren, herhalen en oefenen voor elke toets:

1. Leerwerkboek goed bestuderen. Alle opdrachten (inclusief examentraining en oefen- en rekenopgaven) zijn door jou gemaakt, nagekeken en eventueel verbeterd met de juiste uitwerkingen.
2. Aantekeningen, PowerPoint en overig (digitaal en/of schriftelijk) extra leer- en oefenmaterialen.
3. Begrippenlijsten, samenvattingen en algemene economische rekenvaardigheden.
4. Maken en nakijken "weet je het nog?".
5. Eventueel extra opdrachten oefenen.
6. Gebruik maken van de studiewijzer en berichtgeving in SOMtoday.

PTA voor:	Economie	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	Basisvaardigheden EC/K/2 Consumptie en consumentenorganisaties EC/K/4B Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie EC/V/2	Hoofdstuk 1 en 2 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 1	X		1	Ja
	Leervaardigheden EC/K/3 Consumptie EC/K/4A	Hoofdstuk 1 en 2 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 1	X	X		
2.	Basisvaardigheden EC/K/2 Consumptie en consumentenorganisaties EC/K/4B Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie EC/V/2	Hoofdstuk 3 en 4 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 2	x		1	Ja

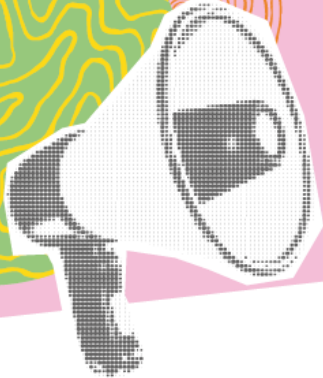
	Leervaardigheden EC/K/3 Consumptie EC/K/4A	Hoofdstuk 3 en 4 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 2	x	x		
3.	Oriëntatie op leren en werken EC/K/1 Basisvaardigheden EC/K/2 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie EC/V/2 Arbeid en bedrijfsleven EC/K/5B	Hoofdstuk 5 en 6 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 3	x		1	Ja
	Leervaardigheden EC/K/3 Arbeid en productie EC/K/5A	Hoofdstuk 5 en 6 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 3	x	x		
4.	Basisvaardigheden EC/K/2 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie EC/V/2	Hoofdstuk 7 en 8 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 4	X		1	Ja
	Leervaardigheden EC/K/3 Overheid en bestuur EC/K/6 Internationale ontwikkelingen EC/K/7 Natuur en milieu EC/K/8	Hoofdstuk 7 en 8 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 4	X	X		
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 4 = Rapportcijfer leerjaar 3					

PTA voor:	Economie	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
5.	Basisvaardigheden EC/K/2 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie EC/V/2	Hoofdstuk 1,2 en 3 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 5	x		2	Ja
	Leervaardigheden EC/K/3 Consumptie EC/K/4A Arbeid en productie EC/K/5A	Hoofdstuk 1,2 en 3 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 5	x	x		
6.	Basisvaardigheden EC/K/2 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie EC/V/2	Hoofdstuk 4 en 5 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 6	x		2	Ja
	Leervaardigheden EC/K/3 Arbeid en productie EC/K/5A Overheid en bestuur EC/K/6	Hoofdstuk 4 en 5 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 6	x	x		
7.	Basisvaardigheden EC/K/2 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie EC/V/2 Arbeid en bedrijfsleven EC/K/5B	Hoofdstuk 6 en 7 en 8 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 7	x		2	Ja

	Leervaardigheden EC/K/3 Arbeid en productie EC/K/5A Internationale ontwikkelingen EC/K/7 Natuur en milieu EC/K/8	Hoofdstuk 6 en 7 en 8 Pincode, 7e editie	Schriftelijk 90 minuten PTA 7	x	x	
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 7 = Schoolexamencijfer (SE)				

Engels

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je vier tentamens (4x weging 2) en 5 kleinere toetsen (5x weging 1) waarvan het gemiddelde ook wordt meegenomen in je schoolexamencijfer. Het gemiddelde van al deze cijfers bepaalt je overgang naar leerjaar 4. In leerjaar 4 krijg je drie tentamens (3x weging 2) en 5 kleinere toetsen (5x weging 1) waarvan het gemiddelde ook meetelt voor het schoolexamencijfer.

Wat moet ik doen?

In iedere tentamenweek krijg je een tentamen waarmee we een vaardigheid toetsen, dit is aangegeven met kerndelen en eindtermen. De algemene kerndelen en de daar bijbehorende eindtermen voor het vak Engels staan hieronder beschreven.

MVT/K/1 Oriëntatie op leren en werken

Je kunt je oriënteren op je eigen loopbaan en het belang van de Moderne Vreemde Talen in de maatschappij.

MVT/K/2 Basisvaardigheden

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven, verwerken en presenteren.

MVT/K/3 Leervaardigheden

Je kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen aan:

- het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek-en gespreksdoelen;
- de bevordering van het eigen taalleerproces;
- het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis;
- kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen.

MVT/K/4 Leesvaardigheid

MVT/K/5 Luister- en Kijkvaardigheid

MVT/K/6 Gespreksvaardigheid

MVT/K/7 Schrijfvaardigheid

Hoe gaan we het doen?

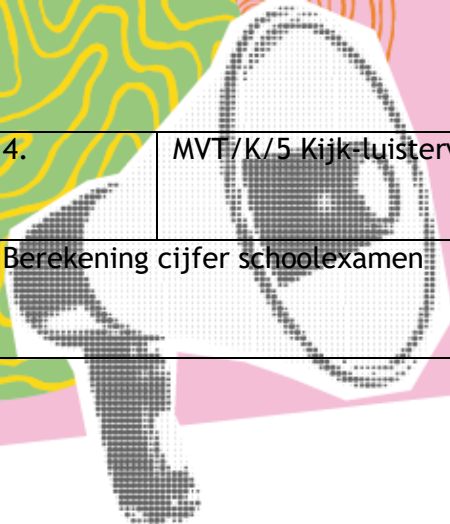
In het PTA-overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om je goed voor te bereiden op de toets of het tentamen. In de studiewijzer en in SOM vind je verdere details en aanvullende informatie.

PTA voor: Engels Cohort: 2024-2026							
Leerweg: Gemengde leerweg		Leerjaar: 3		Stepping Stones 7 ^e editie			
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	MVT/K/4 Leesvaardigheid	Teksten lezen, meerkeuze en open vragen beantwoorden.	Schriftelijk, 90 min. PTA1	X	X	4	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7 MVT/V/3	Pw Theme 1 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8a	X		1	Nee

	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7 MVT/V/3	Pw Theme 2 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8b	X		1	Nee
2.	MVT/K/6 MVT/V/4 Gespreksvaardigheid	Taaldorp, diverse gespreksituaties uit het dagelijks leven	Mondeling, 20 min. PTA2	X		1	Nee
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7 MVT/V/3	Pw Theme 3 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8c	X		1	Nee

3.	MVT/K/7 Schrijfvaardigheid	Persoonlijke brief/e-mail, formulier	Schriftelijk, 60 min. PTA3	X		1	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7 MVT/V/3	Pw Theme 4 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8d	X		1	Nee
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7 MVT/V/3	Pw Theme 5 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8e	X		1	Nee

4.	MVT/K/5 Kijk-luistervaardigheid	WOOTS	Digitaal, 60 min. PTA4	X	X	3	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 4 + PTA8 (8A →E) = Rapportcijfer leerjaar 3 PTA8 (weging 1) is een gemiddelde van PTA8a t/m 8k					

2024-2026							
PTA voor:	Engels	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
5.	MVT/K/6 Gespreksvaardigheid	Profielgericht sollicitatiegesprek + brief	Mondeling (15 min)	X		1	Nee
	MVT/K/7 Schrijfvaardigheid		PTA5a en Schriftelijk PTA5b (45 min)	X		1	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7 MVT/V/3	Pw Theme 1 lj4 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8h	X		1	Nee

6.	MVT/K/5 Kijk-luistervaardigheid	WOOTS	Digitaal, 60 min. PTA6	X	X	3	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7 MVT/V/3	Pw Theme 2 lj4 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8j	X		1	Nee
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7 MVT/V/3	Pw Theme 3 lj4 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8k	X		1	Nee
7.	MVT/K/4 Leesvaardigheid	Teksten lezen, meerkeuze en open vragen beantwoorden.	Schriftelijk, 90 min, PTA7	X	X	4	Ja
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7 MVT/V/3	Pw Theme 4 lj4 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8k	X		1	Nee
	MVT/K/1 MVT/K/2 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/7 MVT/V/3	Pw Theme 5 lj4 (woordjes, grammatica, stones, lezen)	Schriftelijk, 45 min. PTA8k	X		1	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Gemiddelde PTA 1 t/m PTA 8 = Schoolexamencijfer (SE) PTA8 (weging 1) is een gemiddelde van PTA8a t/m 8k					

Geschiedenis

WV
VRIJ
VRIJ
VRIJ

v m b a

PTA	Vak: Geschiedenis	Cohort: 2024 - 2026	
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar: 3	
Algemeen	<p>GSK1 Oriëntatie op leren en werken Eindterm 1: De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van geschiedenis en staatsinrichting in de maatschappij.</p> <p>GSK2 Basisvaardigheden Eindterm 2: De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken.</p> <p>GSK3 Leervaardigheden in het vak geschiedenis en staatsinrichting Eindterm 3: De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot: - de ontwikkeling van het eigen leervermogen - het vermogen om met voor geschiedenis en staatsinrichting geëigende vaktaal en methodieken te communiceren en onderzoek te doen.</p> <p>GSV7 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie Eindterm 26: De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het sectorwerkstuk.</p> <p>GSV8 Vaardigheden in samenhang Eindterm 27: De kandidaat kan de vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.</p>		

Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	<p>GSK4 De koloniale relatie Indonesië-Nederland</p> <p>Eindterm 5: De kandidaat kan herkennen en beschrijven op welke wijze de koloniale relatie tussen Indonesië en Nederland zich in de loop der tijd ontwikkeld heeft en bijgedragen heeft aan de dekolonisatie/onafhankelijkheid van Indonesië.</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 1</p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	<p>Schriftelijk examen / 60 minuten / GS1-GL-T</p> <p>Faciliteiten leerlingen hebben 90 minuten.</p>	X		1	Ja, 1x
2.	<p>GSK8 Cultureel-mentale ontwikkelingen in Nederland na 1945</p> <p>Eindterm 13: De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke cultureel-maatschappelijke ontwikkelingen zich na de Tweede Wereldoorlog hebben voorgedaan en verklaren welke gevolgen deze ontwikkelingen gehad hebben voor de Nederlandse samenleving.</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 2</p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	<p>Schriftelijk examen / 60 minuten / GS2-GL-T</p> <p>Faciliteiten leerlingen hebben 90 minuten.</p>	X		1	Ja, 1x
3.	<p>GSK9 Koude oorlog</p> <p>Eindterm 15: De kandidaat kan het ontstaan, verloop en einde van de Koude Oorlog herkennen en beschrijven, en aangeven welke oorzaken en gevolgen deze periode voor de wereldpolitiek in het algemeen en voor Europa in het bijzonder heeft gehad.</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 3</p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	<p>Schriftelijk examen / 60 minuten / GS3-GL-T</p> <p>Faciliteiten leerlingen hebben 90 minuten.</p>	X			Ja, 1x

4.	<p>GSK4 De koloniale relatie Indonesië-Nederland Eindterm 5: De kandidaat kan herkennen en beschrijven op welke wijze de koloniale relatie tussen Indonesië en Nederland zich in de loop der tijd ontwikkeld heeft en bijgedragen heeft aan de dekolonisatie/onafhankelijkheid van Indonesië.</p> <p>GSK8 Cultureel-mentale ontwikkelingen in Nederland na 1945 Eindterm 13: De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke cultureel-maatschappelijke ontwikkelingen zich na de Tweede Wereldoorlog hebben voorgedaan en verklaren welke gevolgen deze ontwikkelingen gehad hebben voor de Nederlandse samenleving.</p> <p>GSK9 Koude oorlog Eindterm 15: De kandidaat kan het ontstaan, verloop en einde van de Koude Oorlog herkennen en beschrijven, en aangeven welke oorzaken en gevolgen deze periode voor de wereldpolitiek in het algemeen en voor Europa in het bijzonder heeft gehad.</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 1, 2 en 3 en kijken naar gemaakte LessonUps en werkbladen.</p> <p>Maken: Werken aan de PO.</p>	<p>Praktische opdracht (PO)</p> <p>GS4-GL-PO</p>	X			Nee
Berekening cijfer schoolexamen							

PTA	Vak: Geschiedenis	Cohort: 2024-2026					
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar: 4					
Algemeen	<p>GSK1 Oriëntatie op leren en werken Eindterm 1: De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van geschiedenis en staatsinrichting in de maatschappij.</p> <p>GSK2 Basisvaardigheden Eindterm 2: De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken.</p> <p>GSK3 Leervaardigheden in het vak geschiedenis en staatsinrichting Eindterm 3: De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot: - de ontwikkeling van het eigen leervermogen - het vermogen om met voor geschiedenis en staatsinrichting geëigende vaktaal en methodieken te communiceren en onderzoek te doen.</p> <p>GSV7 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie Eindterm 26: De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het sectorwerkstuk.</p> <p>GSV8 Vaardigheden in samenhang Eindterm 27: De kandidaat kan de vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.</p>						
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
5.	<p>GSK10 Historische overzicht De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 hebben voorgedaan.</p> <p>GSK5 Staatsinrichting De kandidaat kan herkennen en</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 4: <u>Nederland van 1848 tot 1914 & De Eerste Wereldoorlog (1914-1918) & Staatsinrichting</u></p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	Schriftelijk examen / 60 minuten / GS5-GL-T	X		2	Ja, 1x

	beschrijven hoe de Nederlandse rechtsstaat/staatsinrichting zich vanaf 1848 tot nu ontwikkeld heeft en deze ontwikkelingen in verband brengen met belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen in de Nederlandse geschiedenis vanaf 1848.					
6	<p>GSK10 Historische overzicht De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 hebben voorgedaan.</p> <p>GSK5 Staatsinrichting De kandidaat kan herkennen en beschrijven hoe de Nederlandse rechtsstaat/staatsinrichting zich vanaf 1848 tot nu ontwikkeld heeft en deze ontwikkelingen in verband brengen met belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen in de Nederlandse geschiedenis vanaf 1848.</p> <p>GSV9 Verrijksdeel bij historisch overzicht 1900 Eindterm 28: De kandidaat kan de volgende thema's herkennen, beschrijven, verklaren en plaatsen in het kader van het Historisch Overzicht vanaf 1900: Het</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 5: <u>Het Interbellum (1919-1939) & De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)</u> & verrijksdeel V9 Indonesië als voorbeeld van dekolonisatie (1942-1949);</p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	Schriftelijk examen / 60 minuten / GS6-GL-T	X	2	Ja, 1x

	ontstaan en de gevolgen van - het communisme in de Sovjetunie (1917-1941); - Indonesië als voorbeeld van dekolonisatie (1942-1949);						
7.	<p>GSK10 Historische overzicht De kandidaat kan herkennen en beschrijven welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 hebben voorgedaan.</p> <p>GSK5 Staatsinrichting De kandidaat kan herkennen en beschrijven hoe de Nederlandse rechtsstaat/staatsinrichting zich vanaf 1848 tot nu ontwikkeld heeft en deze ontwikkelingen in verband brengen met belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen in de Nederlandse geschiedenis vanaf 1848.</p> <p>GSV9 Vrijrijksdeel bij historisch overzicht 1900 Eindterm 28: De kandidaat kan de volgende thema's herkennen, beschrijven, verklaren en plaatsen in het kader van het Historisch Overzicht vanaf 1900: Het ontstaan en de gevolgen van - het communisme in de Sovjetunie (1917-1941); -</p>	<p>Doornemen: Leerdoelenkaart thema 6: <u>De Koude Oorlog (1945-1989) & Europa na 1989</u> +& verrijksdeel V9 : Het ontstaan en de gevolgen van - het communisme in de Sovjetunie (1917-1941); -</p> <p>Maken: LessonUps en de werkbladen</p>	Schriftelijk examen / 60 minuten / GS7-GL-T	X		2	Ja, 1x

100
UNICEF

	Indonesië als voorbeeld van dekolonisatie (1942-1949);						
--	--	--	--	--	--	--	--

Lichamelijke opvoeding

PTA lichamelijke opvoeding (LO1) mavo cohort 2024 - 2026

Ieder vak kent een examenprogramma waarin is vastgelegd wat moet en wat mag op het schoolexamen, en wat de (globale) exameneenheden zijn. Op Het Westeraam kunnen naast de verplichte schoolexameneenheden ook de exameneenheden die normaliter alleen op het centraal eindexamen worden geëxamineerd onderdeel uitmaken van het schoolexamen. Daarnaast kan ook Het Westeraam specifieke stof worden geëxamineerd.

In onderstaande tabel staat voor het vak LO1 toegelicht welke exameneenheden onderdeel uitmaken van het schoolexamen op Het Westeraam. Het volledige examenprogramma van ieder vak is te vinden op www.examenblad.nl

Specificatie exameneenheden	Onderdeel van het schoolexamen op Het Westeraam	Onderdeel van het centraal examen (indien van toepassing)
LO1/K/1 Oriëntatie op leren en werken	Ja	Nee
LO1/K/2 Basisvaardigheden	Ja	Nee
LO1/K/3 Leervaardigheden in het vak lichamelijke opvoeding	Ja	Nee
LO1/K/4 Spel	Ja	Nee
LO1/K/5 Turnen	Ja	Nee
LO1/K/6 Bewegen op muziek	Ja	Nee
LO1/K/7 Atletiek	Ja	Nee
LO1/K/8 Zelfverdediging	Ja	Nee
LO1/K/9 Aanbieden trendsport	Ja	Nee

Verantwoording verschijningsvormen in kerndoelen	Onderdeel kerndoel
Show	K/1/2/3/4/5/6
Avontuur	K/1/2/3/5/6/8/9
Spel	K/1/2/3/4/9
Recreatie	K/1/2/3/7/9
Wedstrijd	K/1/2/3/7/9
Gezondheid	K/1/2/3

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)- Het Westeraam

Vak	Lichamelijke Opvoeding 1					
Leerweg	Leerjaar 3 BB/KB/GL					
Cohort	2024-2026					
(1) Afname periode	(2) Code	(3) Soort, vorm, duur	(4) Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	(5) Omschrijving Eindtermen/deeltaken <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	(6) Weging schoolexamen- dossier	(7) Herkansbaar
Leerjaar 3	LO101	PO P	Spel	LO1 K/1/2/3/4/9	N.V.T.	Nee
Leerjaar 3	LO101	PO P	Show	LO1 K/1/2/3/4/5/6	N.V.T.	Nee
Leerjaar 3	LO101	PO P	Recreatie	LO1 K/1/2/3/7/9	N.V.T.	Nee
Leerjaar 3	LO102	PO P	Werkhouding/inzet/samenwerken/zelfstandigheid	LO1 K/1/2/3/4/5/6/7/9	N.V.T.	Nee
(8) Berekening schoolexamencijfer: Berekening schoolexamencijfer: Afronden met 0,5 of G. Zie het examenreglement voor informatie over het afronden van cijfers.						

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)- Het Westeraam						
Vak		Lichamelijke Opvoeding 1				
Leerweg		Leerjaar 4 BB/KB/GL				
Cohort		2024-2026				
(1) Afname periode	(2) Code	(3) Soort, vorm, duur	(4) Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	(5) Omschrijving Eindtermen/deeltaken <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	(6) Weging schoolexamen- dossier	(7) Herkansbaar
Leerjaar 4	LO101	PO P	Wedstrijd	LO1 K/1/2/3/7/9	N.V.T.	Nee
Leerjaar 4	LO101	PO P	Avontuur	LO1 K/1/2/3/5/6/8/9	N.V.T.	Nee
Leerjaar 4	LO101	PO P	Gezondheid	LO1 K/1/2/3	N.V.T.	Nee
Leerjaar 4	LO102	PO P	Werkhouding/inzet/samenwerken/zelfstandigheid	LO1 K/1 t/m 9	N.V.T.	Nee
Leerjaar 4	LO106	PO P	Sport Oriëntatie extern	LO1/K/1 LO1/K/2 LO1/K/8	N.V.T.	Nee
(8) Berekening schoolexamencijfer: Berekening schoolexamencijfer: Afronden met 0,5 of 0,25. Zie het examenreglement voor informatie over het afronden van cijfers.						

Onderdelen	Welke sporten	Wat moet je kunnen	Weging
Wedstrijd	Basketbal, voetbal, uni-hockey, softbal, volleybal, badminton, tjoekbal, trendsporten.	Het begrijpen van de spelregels en de bijhorende techniek kunnen toepassen in een competitie of wedstrijd. Hierbij is omgaan met winst en verlies een uitgangspunt.	1
Show	Ringzwaaien, arabier, handstand overslag, (trampoline) hoogspringen, saltospringen, atletiekonderdelen.	Het beheersen, kunnen demonstreren en het kunnen vertonen aan andere van een bewegingsvaardigheid.	1
Recreatie	Badminton, voetbal, uni-hockey, tafeltennis, trickshots, acro-gym, trendsporten.	Verschillende sporten/ spellen in recreatieve sfeer met elkaar kunnen spelen. Hierbij is omgang met elkaar een uitgangspunt.	1
Spel	Basketbal, voetbal, uni-hockey, softbal, volleybal, badminton, tjoekbal, trendsporten, klassikale spellen, samenwerk spellen.	Niet noodzakelijk gereguleerd. Hierbij is het belangrijk dat de deelnemer zich kan houden aan de afgesproken regels.	1
Avontuur	Boksen, wandklimmen, (hier meer sportvaardigheden vanuit flexuren aanbieden).	Verleggen van grenzen, omgaan met spanning en uitdaging.	1
Gezondheid	12 minutenloop, shuttlerun, conditiecircuit, fitness / sport orientatie,	Gezond blijven of worden. Bewust zijn van fitheid en conditie.	11
Werkhouding/ inzet/ samenwerken/ zelfstandigheid.	Alle aangeboden onderdelen/ lessen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samenwerken en communiceren met anderen 2. Instructies van de docent opvolgen en openstaan voor feedback 3. Omgaan met winst en verlies 4. Rekening houden met anderen 5. Zorg dragen voor mijn sportkleding 6. Zorg dragen voor materiaal van school 7. diverse rollen zoals scheidsrechter, puntenteller aannemen 8. reflecteren op eigen bewegen 	

Beoordeling

Rubric bovenbouw PTA

Hoe werkt de rubrics? Je krijgt per onderdeel het gemiddelde van: "wat moet je kunnen? Wat moet je weten? Hoe gedraag je je? Voorbeeld: Wat moet je kunnen= V, Wat moet je weten= G, Hoe gedraag je je = O; dan is je uiteindelijke beoordeling een V.

Wedstrijd	O	V	G
Wat moet je kunnen?	Je kan 0 of 1 van de 3 techniekvormen uitvoeren.	Je kan van de 3 techniekvormen er 2 uitvoeren.	Je kan 3 van de 3 techniekvormen uitvoeren.
Wat moet je weten?	Je kent 0 of 1 spelregel en kan deze wel of niet toepassen.	Je kent 2 spelregels en kan deze toepassen.	Je kent 3 of meer spelregels en kan deze toepassen.
Hoe gedraag je je?	Je kan niet omgaan met winst en verliest en - of je kan niet samenwerken met klasgenoten.	Je kan omgaan met winst en verliest en werkt samen met teamgenoten.	Je kan omgaan met winst en verlies en coacht je klasgenoten.

Show	O	V	G
Wat moet je kunnen?	Je kan minder dan 2 van de 3 techniekvormen beheersen en wel of niet demonstreren.	Je kan 2 van de 3 techniekvormen beheersen en demonstreren.	Je kan 3 van de 3 techniekvormen beheersen en demonstreren.
Wat moet je weten?	Je weet niet hoe je moet hulpverleners.	Je weet wel hoe je moet hulpverleners en kan dit met tips van de docent.	Je kan zelfstandig hulpverleners.
Hoe gedraag je je?	Je kan niet zelfstandig werken.	Je blijft zelfstandig goed aan het werk.	Je blijft zelfstandig goed aan het werk en helpt andere leerlingen waar nodig.

Recreatie	O	V	G
Wat moet je kunnen?	Je kan niet zelfstandig een activiteit met een klasgenoot uitvoeren.	Je kan zelfstandig een activiteit met een klasgenoot uitvoeren.	Je kan zelfstandig met een klasgenoot een activiteit uitvoeren. Jullie kunnen een aanpassing laten zien op de activiteit.
Wat moet je weten?	Je weet niet hoe je de activiteit moet uitvoeren en het lukt je niet om klasgenoten op de juiste manier aan te spreken.	Je weet zelf hoe je de activiteit moet opstarten. En je kan je klasgenoten op een juiste manier aanspreken.	Je neemt de leiding bij het opstarten van de activiteit en je stimuleert klasgenoten elkaar op de juiste manier aan te spreken.
Hoe gedraag je je?	Je hebt geen zin/plezier en doet niet mee aan de activiteit.	Je doet met plezier mee aan de activiteit.	Je zorgt ervoor dat iedereen aan de activiteit met plezier kan meedoen. Daarnaast doe jij de activiteit met iemand waarmee je normaal niet vaak optrekt.

Spel	O	V	G
------	---	---	---

Wat moet je kunnen?	Je kent 0 of 1 spelregel en kan deze wel of niet toepassen.	Je kent 2 spelregels en kan deze toepassen.	Je kent 3 of meer spelregels en kan deze toepassen.
Wat moet je weten?	Je weet niet hoe je het spel moet winnen en je houdt geen rekening met je teamgenoten bij de keuzes die je maakt.	Je weet hoe je het spel moet winnen en de keuzes die je maakt zijn in teambelang.	Je weet hoe je het spel moet winnen en je kan op een juiste manier aanwijzingen geven aan je teamgenoten.
Hoe gedraag je je?	Je speelt het spel alleen voor jezelf.	Je bent een teamspeler.	Je bent een teamspeler en je houdt rekening met je klasgenoten.

Avontuur	O	V	G
Wat moet je kunnen?	Je doet niet mee aan de activiteit.	Je doet mee aan de activiteit op jouw eigen niveau.	Je doet mee aan de activiteit en verlegt je grens door een moeilijker/spannender niveau te doen/proberen.
Wat moet je weten?	Wanneer je iets nieuws/spannends moet doen lukt het je niet om mee te doen met de activiteit.	Je weet en kan je eigen grenzen aangeven en je weet hoe je met spanning moet omgaan.	Je weet en kan je eigen grenzen aangeven en durft deze op een goede manier te verleggen.
Hoe gedraag je je?	Je blokkeert en doet niet mee aan de activiteit. Voorbeeld: "ik ga dit echt niet doen"	Je vindt de activiteit misschien wel spannend maar je staat ervoor open om het te proberen op jouw niveau.	Je verlegt zelfstandig je grenzen en hebt weinig aansporing van je docent nodig.

Gezondheid	O	V	G
Wat moet je kunnen?	Je geeft snel op en je weet niet waar voor jou de grens ligt.	Je hebt een goed doorzettingsvermogen, maar je luistert wel naar je lichaam.	Het lukt jou om nog net iets extra's te geven wanneer je moe bent. Hierbij blijf jij wel goed naar je lichaam luisteren.
Wat moet je weten?	Gezondheid interesseert je niet en je weet niet wat fitheid inhoudt.	Je ziet in waarom bewegen belangrijk is en je bent je bewust van je eigen fitheid.	Je ziet in waarom bewegen belangrijk is en je bent je bewust van je eigen fitheid. Daarnaast heb je kennis van een gezonde voedingsstijl.
Hoe gedraag je je?	Je wilt niet mee doen en/of je geeft snel op.	Je doet mee en je daagt jezelf uit.	Je daagt jezelf uit en motiveert andere leerlingen het beste uit zichzelf te halen.

Werkhouding/inzet	O	V	G
Wat moet je kunnen?	Je hebt je spullen bijna nooit in orde en je doet niet goed mee met de lessen.	Je doet mee met de lessen en je hebt je spullen op orde.	Je doet mee met de lessen en je hebt je spullen op orde. Daarnaast kan jij klasgenoten op een goede manier coachen en ben je leergierig.
Wat moet je weten?	Je hebt moeite en het lukt je niet om goed met verschillende klasgenoten om te gaan.	Je weet hoe je andere leerlingen met respect behandelt.	Je weet hoe je andere leerlingen met respect behandelt. Daarnaast weet je hoe je op een goede manier moet opkomen voor medeleerlingen.
Hoe gedraag je je?	De docent moet jou vaak aanspreken en je doet niet veel tijdens de les.	Je luistert naar de aanwijzingen van de docent.	De docent hoeft jou niet veel aanwijzingen te geven. Jij neemt uit jezelf initiatief.

Loopbaanoriëntatie en Begeleiding (LOB)

Leerjaar 3 + 4

Algemene informatie:

Met de structuur van de beroepsgerichte programma's worden leerlingen gestimuleerd om te oefenen in het maken van loopbaankeuzes. In deze structuur kiezen leerlingen een profiel, de bijbehorende verplichte profielvakken, de beroepsgerichte keuzevakken en stages. Zo stellen leerlingen binnen de grenzen van de school hun eigen opleiding samen.

Loopbaanontwikkeling en begeleiding (LOB) is bedoeld om leerlingen te helpen bij de ontwikkeling van hun loopbaancompetenties en bij het maken van keuzes. Die competenties bieden handvatten zodat leerlingen op basis daarvan loopbaankeuzes leren maken, voor nu en in hun toekomstige loopbaan.

Loopbaanontwikkeling en Begeleiding (LOB) is verplicht voor alle leerlingen in het voortgezet onderwijs (vo), als onderdeel van het schoolexamen. Je moet LOB als handelingsdeel in leerjaar 4 met een voldoende (V) afsluiten.

(Een handelingsdeel (HD) bestaat uit opdrachten waarvan per leerling door de docent moet worden vastgesteld of deze naar behoren zijn uitgevoerd. De leerling moet notities maken waarin aandacht wordt besteed aan de ervaring met de opdrachten. Deze notities maken deel uit van het handelingsdeel.)

Wat moet je kunnen:

Je bent in staat je eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Je doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op je eigen handelen en reflectie op ervaringen.

Je ontwikkelt de vaardigheid je eigen loopbaan vorm te geven door op systematische wijze om te gaan met de 'loopbaancompetenties': Loopbaancompetenties zijn vaardigheden die je inzet bij nieuwe loopbaanervaringen en het maken van loopbaankeuzes. Dit geldt dus niet alleen voor de keuze van een beroepsgericht profielvak of een beroepsgericht keuzevak, een vervolgopleiding of een baan, maar voor alle loopbaankeuzes die gemaakt moeten worden. Je kunt deze vaardigheden je gehele loopbaan blijven gebruiken. De afgelopen jaren wordt door de meeste scholen gebruik gemaakt van de vijf loopbaancompetenties zoals onderscheiden door Marinka Kuijpers:

1. Kwaliteitenreflectie: 'Wat kan ik het best en hoe weet ik dat?'
2. Motievenreflectie: 'Waar ga en sta ik voor en waarom dan?'
3. Werkexploratie: 'Waar ben ik het meest op mijn gemak en waarom dan?'
4. Loopbaansturing: 'Hoe bereik ik mijn doel en waarom zo?'
5. Netwerken: 'Wie kan mij helpen mijn doel te bereiken en waarom die mensen?'

Je maakt je eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk voor jezelf en voor anderen door middel van een 'loopbaandossier'.

In een loopbaandossier is opgenomen welke activiteiten zijn uitgevoerd die hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van de 'loopbaancompetenties'.

In het loopbaandossier wordt beschreven bij een aantal uitgevoerde activiteiten:

- a. De beoogde doelen
- b. De resultaten
- c. De evaluatie en conclusie
- d. Welke vervolgactiviteiten gepland zijn op basis van de opgedane ervaringen en de daarbij horende conclusies

Waar en wanneer doe je dit:

In het digitale programma Qompas staan opdrachten die doorgewerkt moeten worden. Dit kun je soms in mentorlessen doen, maar ook thuis of in andere lessen (uiteraard met toestemming van de docent).

Wat moet gedaan zijn:

In Qompas volg je het Stappenplan van je leerjaar.

Dit stappenplan is onderverdeeld in verschillende hoofdstukjes.

Elke hoofdstukje bestaat uit verplichte en 'vrijwillige' opdrachten.

Na elke stage, profielmodule en beroepsgericht keuzevak komt een opdracht om deze keuze/ervaring voor jezelf te evalueren.

De verplichte opdrachten moeten in ieder geval allemaal gedaan zijn. In gesprekjes met je mentor wordt bekeken welke 'vrijwillige' opdrachten je ook nog moet doen.

In de driehoeksgesprekken wordt o.a. besproken hoe het met je loopbaanontwikkeling gaat. Je ervaringen in de stages, profielmodules, beroepsgerichte keuzevakken, AVO-vakken, eventueel bezoek aan de MBO-scholenmarkt en het meedoen aan een meeloopdag zullen in deze gesprekken zeker aan de orde komen. Zo kun je deze ervaringen gebruiken om weer nieuwe keuzes te maken. Van elk gesprek over je loopbaanontwikkeling maak je een verslagje in Qompas.

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) VMBO Het Westeraam						
Vak		LOB; Loopbaanontwikkeling en Begeleiding				
Leerweg		Leerjaar 3 en 4 Basis / Kader / Gemengde leerweg				
Cohort		2024-2026				
(1) Afname periode	(2) Code	(3) Soort, vorm, duur	(4) Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	(5) Omschrijving Eindtermen/deeltaken <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	(6) Weging schoolexamen- dossier	(7) Herkansbaar
Leerjaar 3	LOB	PO	Qompas opdrachten: Voorbereiding op passend vervolgonderwijs d.m.v. digitale opdrachten. (QOMPAS)			
Leerjaar 3	LOB	PO	Scholenmarkt bezoeken: Informatie vergaren op Scholenmarkt MBO			
Leerjaar 3	LOB	PO	MBO oriëntatie: Voorbereiding op passend vervolgonderwijs, door MBO te bezoeken bij Open Dagen en/of maatwerk gesprek met LOB begeleider			
Leerjaar 4	LOB	PO	Portfolio LOB Bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"> • Mentorgesprekken over vervolgopleiding • Bezoek 2 MBO scholen waar jouw opleiding wordt aangeboden en vergelijk de scholen met elkaar. • Scholenmarkt • Digitale opdrachten Qompas • Verslaglegging in loopbaandossier het portfolio. 	De examenkandidaat maakt zijn eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk middels zijn loopbaandossier en kan zijn persoonlijke waarden en kwaliteiten vergelijken met de eisen van de gekozen vervolgopleiding.		
Leerjaar 4	LOB	PO	Invullen DDD (Digitaal Doorstroom Dossier) en aanmelden bij vervolgopleiding.	De examenkandidaat draagt zorg voor het compleet maken en het tijdig verzenden van zijn DDD en communiceert dit met de mentor.		
(8) Berekening schoolexamencijfer: Het vak LOB wordt niet afgesloten met een schoolexamen cijfer.						

Maatschappijleer

Maatschappijleer							
PTA voor:	Vak : Maatschappijleer	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken ML1/K/2 Basisvaardigheden ML1/K/3 Leervaardigheden in het vak maatschappijleer ML1/K/4 Cultuur en socialisatie ML1/K/5 Sociale verschillen ML1/K/7 Beeldvorming en stereotypering	Bestudeer en maak opdrachten horend bij Hoofdstuk 3: Cultuur en identiteit Hoofdstuk 9: Burgerschap van Thema's maatschappijleer BK Essener.	Schriftelijk 60 minuten SE1	X	X	1	JA
2.	ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken ML1/K/2 Basisvaardigheden ML1/K/3 Leervaardigheden in het vak maatschappijleer ML1/K/4 Cultuur en socialisatie ML1/K/5 Sociale verschillen	Bestudeer en maak opdrachten horen bij hoofdstuk 8: Werk en Hoofdstuk 5: Rechtsstaat van Thema's maatschappijleer BK Essener.	Schriftelijk 60 minuten SE2	X	X	1	JA
3.	ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken ML1/K/2 Basisvaardigheden ML1/K/3 Leervaardigheden in het vak maatschappijleer ML1/K/4 Cultuur en socialisatie ML1/K/7 Beeldvorming en stereotypering	Pluriforme samenleving (Hoofdstuk 7)	Praktische Opdracht N.v.t. SE3	X	X	1	NEE
4.	ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken ML1/K/2 Basisvaardigheden ML1/K/3 Leervaardigheden in het vak maatschappijleer ML1/K/6 Macht en zeggenschap	Bestudeer en maak opdrachten horen bij hoofdstuk 4: Politiek en hoofdstuk 6: Nederland en de Wereld van Thema's maatschappijleer BK Essener.	Schriftelijk 60 min SE4	X	X	1	JA
Berekening cijfer schoolexamen							

Nederlands

PTA Nederlands leerjaar 3

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je zeven so's/opdrachten die elk 1 keer tellen, één toets die 2 keer telt en drie van de vier tentametoetsen tellen 3 keer mee. Je toetsen gaan per deelvaardigheid zoals: grammatica, spelling, woordenschat en spreekvaardigheid. De so's, opdrachten en toetsen mogen niet herkanst worden.

Verantwoording kerndoelen PTA cohort 2024 -2026

Kerndoel	Thema	PTA-onderdeel
K1	Oriëntatie op leren en werken	Dit komt terug in alle PTA-onderdelen en tijdens de lessen.
K2	Basisvaardigheden	Dit komt terug in alle PTA-onderdelen en tijdens de lessen
K3	Woordverwerving	so's en bt blok 1 t/m 4
K4	Luister- en kijkvaardigheid	Kijk- en luistertoets Instructievideo
K5	Spreek- en gespreksvaardigheid	B-slash opdracht Instructievideo Debat
K6	Leesvaardigheid	Dit komt terug in alle PTA-onderdelen en tijdens de lessen
K7	Schrijfvaardigheid	Schrijfpdracht B.slash-opdracht
K8	Fictie	B.slash-opdracht
V1	Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Kijk- en luistertoets Instructievideo
V2	Schrijven op basis van documentatie	Schrijfpdracht
V3	Vaardigheden in samenhang	B-slash opdracht Kijk- en luistertoets

PTA voor: Nederlands Cohort: 2024-2026							
Leerweg: Gemengde leerweg		Leerjaar: 2024- 2026		Leerjaar 3			
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	duur	code	Weging	Herkansing
1. Tentament oets	TT1-toets NE/K/6 Leesvaardigheid	<u>Leesvaardigheid blok 1</u> Toepassen van de leesmanieren Inzicht in tekstdoelen en tekstsoorten Achterhalen van onderwerp van een tekst Tekst indelen in inleiding, middenstuk en slot	s	60 min		3	ja
1.	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/7 Schrijfvaardigheid	<u>Schrijfofdracht zakelijke brief.</u> Informatie verzamelen online verzamelen en beoordelen op betrouwbaarheid Opstellen schrijfplan Structureren van schrijven Schrijven voor een bepaalde doelgroep Verwerken van hoofdzaken, deelonderwerpen, tussenkopjes Zorgdragen voor een nette taalverzorging Gebruiken van signaal- en verwijzwoorden	s	20 min		1	nee
	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/7 Schrijfvaardigheid	<u>SO Blok 1 en 2: spelling, grammatica en over taal</u> Spelling (pv, infinitief, pv tt ev & mv, pv vt, klankvast en klankveranderend) Zinsontleden (wwg/ond/lv/mv) Herkennen van zinnen met twee onderwerpen en gezegdes Woordsoortbenoeming (ww/znw/lw/bvn/vz/voornaamwoorden)	S	45 min		1	nee

		Dictee: ou/au, ei/ij, i/ie, g/gg/ch Vdw en vwd als bijv nw Woorden uit het Engels Toepassen vakjargon					
2.	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/5 Spreek- en gespreksvaardigheid NE/K/6 Leesvaardigheid	<u>B.slash-opdracht</u> Persoonlijke literaire smaak en ontwikkeling beschrijven Realisme in verhalen herkennen Onderscheid kunnen maken in vertelde tijd, volgorde en terugblik Herkennen van probleem,opdracht van de hoofdpersoon Benoemen van relaties tussen de personages Benoemen eigenschappen van personages Lezen en maken van een recensie over het gelezen boek	P	10 min		2	nee
	NE/K/1 oriënteren op leren en werken NE/K/5 Spreek- en gespreksvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	<u>Maken van een instructievideo</u> Beeldgebruik Verschillen herkennen tussen verbale en non-verbale communicatie Maken van een spreekplan Leren te spelen met stemgebruik, lichaamstaal en spreekhouding Inspelen op publiek	p	10 min		1	nee
	NE/K/6 Leesvaardigheid NE/K/7 Schrijfvaardigheid	<u>Oefententamen</u> - onderdelen lezen en schrijven van een zakelijke brief Tekstdoel informeren en/of overtuigen toepassen Verwerken hoofdgedachte en hoofdzaken Verwerken alinea's en bewust kiezen voor alineaopbouw Integreren verwijswaarden Toepassen van stijlfiguren	S	45 min		1	nee
TT2	Tentamenweek 2	<u>Leesvaardigheid blok 1 en 2</u> Herkennen van inleiding en slot Herkennen van onderwerp in een tekst Verbanden leggen tussen inhoud van een tekst en eigen kennis	s	60 min		3	ja

		Herkennen en toepassen van verwijzwoorden Tekst kunnen samenvatten in kernzinnen en de hoofdgedachte Herkennen activerende tekst					
TT3	Tentamenweek 3	<u>Kijk en luistertoets</u> Aantekeningen kunnen maken Verbanden kunnen leggen a.d.h.v. signaalwoorden Beoordelen taalgebruik en lichaamstaal Inhoud van spreker kunnen beoordelen Beoordelen opening en afsluiting	s	60 min		1	nee
3.	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/6 spreekvaardigheid	<u>Debatteren</u> Bronnen kunnen onderzoeken Mening kunnen vormen en op de juiste wijze uiten Interpreteren van opbouwende kritiek Regels van een debat weten en aan kunnen houden. Kunnen luisteren naar de ander Argumenten formuleren en herkennen Kunnen samenvatten	s	60 min		1	ja
	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/7 Schrijfvaardigheid	<u>SO Blok 3 en 4: spelling, grammatica en over taal</u> Werkwoordspelling Zinsontleding (wwg, ond, lv, mv, bwb) in enkelvoudige en samengestelde zinnen. Onderscheiden nevenschikkende en onderschikkende zinnen Woortsoortbenoeming (ww, znw, lw, bnw, vz, voornaamwoorden, voegwoord) Toepassen van stappenplan moeilijke woorden Dictee: ou/au, ei/ij, i/ie, g/gg/ch p/pp,r/rr, afkortingen en verkleinwoorden Leenwoorden, etymologie en uitdrukkingen	S	45 min		1	nee

		Komma na aanhef en uitroep, in opsomming Stijlfiguren en stijlfouten Letterlijk en figuurlijk taalgebruik					
TT4	Tentamenweek 4	Leesvaardigheid blok 1 t/m 4 Kernzin en functie overige zinnen Opbouw alinea's Herkennen signaalwoorden en tekstverbanden Functie van beeld en opmaak Onderscheiden van objectieve en subjectieve teksten Teksten met een mening herkennen. Mening en feiten kunnen benoemen (bij argumenten in een tekst) Teksten kunnen vergelijken	s	60 min		3	ja
Berekening eindcijfer			Volledig PTO /18 = rapportcijfer				

PTA Nederlands leerjaar 4

Voor je schoolexamen in leerjaar 4 krijg je drie so's/opdrachten die elk 1 keer tellen, de kijk en luistertoets, het voeren van je sollicitatiegesprek en de presentatie van je fictiedossier tellen 2 keer mee en twee van de drie tentametoetsen tellen 3 keer mee. Je toetsen gaan per deelvaardigheid zoals: grammatica, spelling, woordenschat en spreekvaardigheid. De so's, opdrachten en toetsen mogen niet allemaal herkanst worden.

Verantwoording kerndoelen PTO cohort 2024 -2026

Kerndoel	Thema	PTA-onderdeel
K1	Oriëntatie op leren en werken	Dit komt terug in alle PTO-onderdelen en tijdens de lessen.
K2	Basisvaardigheden	Dit komt terug in alle PTO-onderdelen en tijdens de lessen
K3	Woordverwerving	So's en bt blok 1 t/m 4
K4	Luister- en kijkvaardigheid	Sectoronderzoek Kijk- en luistertoets
K5	Spreek- en gespreksvaardigheid	Sollicitatie-opdracht
K6	Leesvaardigheid	Tentamenweektoets lezen leesvaardigheid blok 1 t/m 3 themadossier
K7	Schrijfvaardigheid	Sectoronderzoek Artikelen
K8	Fictie	Themadossier
V1	Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Themadossier Kijk- en luistertoets Voeren sollicitatiegesprek
V2	Schrijven op basis van documentatie	Sectoronderzoek Artikelen
V3	Vaardigheden in samenhang	Tentamenweektoets lezen leesvaardigheid blok 1 t/m 3

PTA voor: Nederlands Cohort: 2024-2026							
Leerweg: Beroepsgerichte leerweg gt		Leerjaar: 2024- 2026		Leerjaar 4			
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm	duur	code	Weging	Herkansing
1. Tentamen- toets	TT1-toets NE/K/6 Leesvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie NE/V/3 Vaardigheden in samenhang	Leesvaardigheid blok 1 Toepassen van de leesmanieren Inzicht in tekstdoelen en tekstsoorten Achterhalen van onderwerp van een tekst Tekst indelen in inleiding, middenstuk en slot	s	60 min		3	ja
1.	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/5 Spreekvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie	Sectoronderzoek Afnemen interview. Presenteren uitkomst. Informatie verzamelen en beoordelen op betrouwbaarheid Kennis vergroten m.b.t. de door de leerling gekozen sector	s	20 min		1	nee
	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/7 Schrijfvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie	SO artikel Maken van een schrijfplan Informatie selecteren Bewustwording van het standpunt van schrijver en lezer Duidelijke verdeling tussen inleiding, kern en slot Onderwerp op een pakkende wijze introduceren In staat zijn een goede samenvatting te schrijven In staat om doel(en) te verwerken in de tekst Relaties tussen oorzaak/gevolg Elk deelonderwerp heeft een tussenkop die passend is bij de inhoud	S	45 min		1	nee

2. Tentamen- toets	TT2-toets	Kijk en luistertoets	s	60 min		2	nee
	NE/K/4 Luistervaardigheid	Aantekeningen kunnen maken Verbanden kunnen leggen a.d.h.v. signaalwoorden					
	NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Beoordelen taalgebruik en lichaamstaal Inhoud van spreker kunnen beoordelen Beoordelen opening en afsluiting					
	NE/K/1 Oriëntatie op leren en werken	Schrijven van een sollicitatiebrief	s	45 min		1	nee
	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/7 Schrijfvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Zoeken van juiste informatie voor het schrijven Duidelijke hoofdstructuur met een goede indeling in deelonderwerpen en alinea's Combineren van doelen in het schrijven					
	NE/K/2 Basisvaardigheden in het vak Nederlands NE/K/6 spreekvaardigheid	Voeren van een sollicitatiegesprek Aanspreken van de luisteraar op een passende manier Aangepast woordgebruik passend bij publiek Variëren van woordgebruik Gebruik van goedlopende zinnen die verstaanbaar en te begrijpen zijn	mo	10 min		2	nee
	NE/K/6 Leesvaardigheid NE/K/7 Schrijfvaardigheid NE/K/8 Fictie NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Opstellen en presenteren themadossier Leesplan maken Het onderwerp pakkend introduceren. Gelezen boeken samenvatten Verwoorden van hoofdgedachten uit gelezen werk Afstemming presentatie spreekdoel Correcte verdeling presentatie inleiding/kern slot	p	15 min		2	nee
	TT3 Tentamenweek 3 NE/K/6 Leesvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie	Leesvaardigheid blok 1 t/m 3 Herkennen van inleiding en slot Herkennen van onderwerp in een tekst Verbanden leggen tussen inhoud van een tekst en eigen kennis	s	60 min		3	ja

		Herkennen en toepassen van verwijswaarden Tekst kunnen samenvatten in kernzinnen en de hoofdgedachte Herkennen activerende tekst					
3.	NE/K/6 Leesvaardigheid NE/K/7 Schrijfvaardigheid NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie	Schrijven van een artikel Zoeken van juiste informatie voor het schrijven Duidelijke hoofdstructuur met een goede indeling in deelonderwerpen en alinea's Combineren van doelen in het schrijven	s	45 min		1	nee
Berekening eindcijfer			Volledig PTO / 16 = rapportcijfer				

Rekenvaardigheden

Algemene informatie:

Dit vak bereid je voor op het schoolexamen rekenen waaraan je in leerjaar 3 en leerjaar 4 deelneemt. Alle derde en vierdejaars leerlingen worden uitgenodigd om aan de rekentoetsen deel te nemen, voor leerlingen zonder wiskunde in hun vakkenpakket is deelname verplicht. Het resultaat van het schoolexamen rekenen telt niet mee in de slaag-/zakregeling.

In leerjaar 3 zijn er vier momenten waarop de rekentoets wordt afgenomen. In leerjaar 4 zijn er drie momenten waarop de rekentoets wordt afgenomen. Aan het begin van leerjaar 4 is er een extra rekentoets op niveau 2F voor de leerlingen die in leerjaar 3 niveau 2F hebben gehaald. Het beste resultaat in leerjaar 4 wordt vermeld op je rekencertificaat.

De rekentoetsen worden op verschillende niveaus aangeboden:

- 2F – Rekentoets voor alle leerlingen.
- 3F – Rekentoets op MBO-niveau voor rekentalenten.

Leerlingen met ernstige rekenproblemen mogen bij het maken van de rekentoets mag je gebruikmaken van een standaard rekenkaart en aanvullende rekenkaarten. Om hiervoor in aanmerking te komen moet je aan strenge voorwaarden voldoen. Je docent rekenen en de rekencoördinator op school kunnen je hier meer informatie over geven.

Aan leerlingen die nog geen voldoende voor de 2F-toets hebben gehaald, worden in leerjaar 3 en 4 rekenlessen aangeboden. Leerlingen die een voldoende (e.g. een 6 of hoger) voor de 2F-toets halen, worden onder specifieke voorwaarden vrijgesteld van de verplichte rekenlessen en rekentoetsen van het resterende schooljaar. Leerlingen met een voldoende op 2F-niveau, mogen de overige rekentoets-momenten gebruiken om hun resultaat te verbeteren en/of om de rekentoets op een hoger niveau te maken.

De leerlingen uit klas 3 die een 6 of hoger gehaald hebben voor de 2F-rekentoets, moeten bij de eerste rekentoets in leerjaar 4 opnieuw een 6 of hoger halen voor de 2F-rekentoets om (weer) vrijgesteld te worden van rekenlessen en rekentoetsen.

Wat moet ik doen?

In iedere tentamenweek krijg je een rekentoets waarin we de vier rekendomeinen toetsen.

Domein 1 - Getallen

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op:

- uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties
- wiskundetaal gebruiken
- getallen en getalrelaties
- structuur en samenhang
- memoriseren, automatiseren
- hoofdrekenen (noteren van tussenresultaten toegestaan)

- hoofdbewerkingen (+, -, ×, :) op papier uitvoeren met gehele getallen en decimale getallen
- bewerking met breuken (+, -, ×, :) op papier uitvoeren
- berekeningen uitvoeren om problemen op te lossen
- rekenmachine op een verstandige manier inzetten.

Domein 2 - Verhoudingen

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op:

- uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties
- wiskundetaal gebruiken
- verhouding, procent, breuk, decimaal getal, deling, «deel van» met elkaar in verband brengen
- in de context van verhoudingen berekeningen uitvoeren, ook met procenten en verhoudingen

Domein 3 – Meten en meetkunde

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op:

- maten voor lengte, oppervlakte, inhoud en gewicht, temperatuur, tijd en geld
- meetinstrumenten
- schrijfwijze en betekenis van meetkundige symbolen en relaties
- meetinstrumenten gebruiken
- structuur en samenhang tussen maateenheden
- verschillende representaties, 2D en 3D
- meten
- rekenen in de meetkunde

Domein 4 - Verbanden

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op:

- analyseren en interpreteren van informatie uit tabellen, grafische voorstellingen en beschrijvingen
- veelvoorkomende diagrammen en grafieken
- verschillende voorstellingsvormen met elkaar in verband brengen
- gegevens verzamelen, ordenen en weergeven
- patronen beschrijven
- tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken bij het oplossen van problemen
- rekenvaardigheden gebruiken

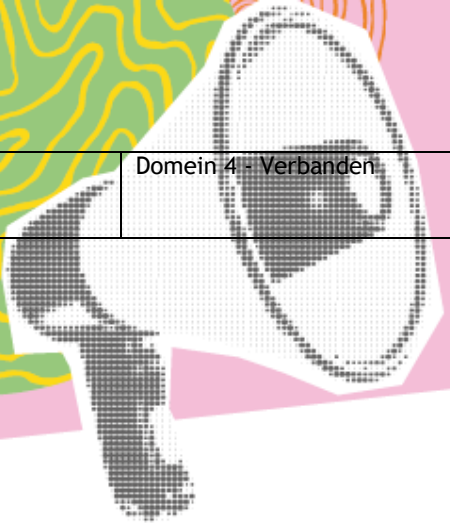
Hoe gaan we het doen?

In het PTA-overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om je goed voor te bereiden op de rekentoetsen.

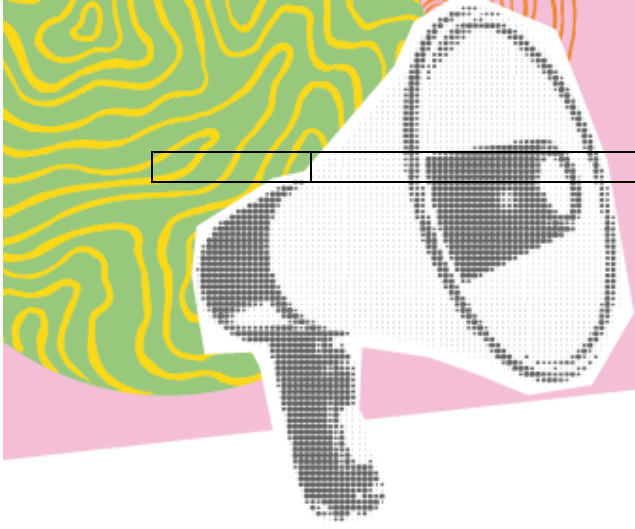
PTA voor: Rekenen							
Leerweg: Gemengd		Cohort: 2024-2026					
Periode		Eindtermen		Inhoud onderwijsprogramma		Wat ga je hiervoor doen?	
		Wat moet je kennen en kunnen?		Toets-vorm, duur en code		SE CE Weging Herkansing	
1.	Domein 1 - Getallen Domein 2 - Verhoudingen Domein 3 - Meten en Meetkunde Domein 4 - Verbanden	Voorbereiden op en het maken van een rekentoets over de vier domeinen.		Schriftelijk 45 min Niveau 2F Rekentoets 1	x	Het beste resultaat komt op het rapport	Nee
2.	Domein 1 - Getallen Domein 2 - Verhoudingen Domein 3 - Meten en Meetkunde Domein 4 - Verbanden	Voorbereiden op en het maken van een rekentoets over de vier domeinen.		Schriftelijk 45 min Niveau 2F of 3F Rekentoets 2	x	Het beste resultaat komt op het rapport	Nee
3.	Domein 1 - Getallen Domein 2 - Verhoudingen Domein 3 - Meten en Meetkunde Domein 4 - Verbanden	Voorbereiden op en het maken van een rekentoets over de vier domeinen.		Schriftelijk 45 min Niveau 2F of 3F Rekentoets 3	x	Het beste resultaat komt op het rapport	Nee
4.	Domein 1 - Getallen Domein 2 - Verhoudingen Domein 3 - Meten en Meetkunde	Voorbereiden op en het maken van een rekentoets over de vier domeinen.		Schriftelijk 45 min Niveau 2F of 3F	x	Het beste resultaat komt op het rapport	Nee

Domein 4 - Verbanden			Rekentoets 4			
----------------------	--	--	--------------	--	--	--

PTA voor: Rekenen Cohort: 2024-2026							
Leerweg: Gemengd		Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
X.	Domein 1 - Getallen Domein 2 - Verhoudingen Domein 3 - Meten en Meetkunde Domein 4 - Verbanden	Voorbereiden op en het maken van een rekentoets over de vier domeinen	Schriftelijk 45 min Niveau 2F Rekentoets voor leerlingen die niveau 2F hebben gehaald in leerjaar 3	x		Het beste resultaat komt op het rapport en het rekencertificaat	Nee
5.	Domein 1 - Getallen Domein 2 - Verhoudingen Domein 3 - Meten en Meetkunde Domein 4 - Verbanden	Voorbereiden op en het maken van een rekentoets over de vier domeinen	Schriftelijk 45 min Niveau 2F of 3F Rekentoets 5	x		Het beste resultaat komt op het rapport en het rekencertificaat	Nee
6.	Domein 1 - Getallen Domein 2 - Verhoudingen Domein 3 - Meten en Meetkunde Domein 4 - Verbanden	Voorbereiden op en het maken van een rekentoets over de vier domeinen	Schriftelijk 45 min Niveau 2F of 3F Rekentoets 6	x		Het beste resultaat komt op het rapport en het rekencertificaat	Nee
7.	Domein 1 - Getallen Domein 2 - Verhoudingen Domein 3 - Meten en Meetkunde Domein 4 - Verbanden	Voorbereiden op en het maken van een rekentoets over de vier domeinen.	Schriftelijk 45 min Niveau 2F of 3F Rekentoets 7	x		Het beste resultaat komt op het rapport en het rekencertificaat	Nee

WIRE
FOOT
TELE

v m b n

Wiskunde

Algemene informatie:

Voor je schoolexamen in leerjaar 3 krijg je vier tentamens (4x weging 1). Deze vier cijfers bepalen samen je overgangscijfer naar leerjaar 4.

In leerjaar 4 krijg je drie tentamens (3x weging 3). Deze drie tentamens en de vier tentamens uit leerjaar 3 bepalen samen het schoolexamencijfer.

Wat moet ik doen?

In iedere tentamenweek krijg je een tentamen waarmee we een kerndoelen en vaardigheden toetsen, dit is aangegeven met kerndelen en eindtermen. De algemene kerndelen en de daar bijbehorende eindtermen voor het vak wiskunde staan hieronder beschreven.

Wi/K/1 Oriëntatie op leren en werken

Je kunt je oriënteren op het belang van wiskunde voor de eigen loopbaan en voor je functioneren in de maatschappij. Je kan een relatie leggen tussen wiskundige kennis en vaardigheden en de beroepspraktijk.

Wi/K/2 Basisvaardigheden

Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, informatie verwerven en verwerken.

Wi/K/3 Leervaardigheden in het vak wiskunde

Je kan structuren en verbanden opsporen in voor jou herkenbare situaties en verbindingen leggen met wiskundige begrippen, en daarbij:

- wiskundige technieken kiezen en gebruiken om problemen op te lossen, waaronder basiscalgoritmen en standaardmethodes
- communiceren door middel van adequaat (wiskundig) taalgebruik
- adequate onderzoeks- en redeneerstrategieën toepassen.

Wi/K/4 Algebraïsche verbanden

Je kan problemen oplossen waarin verbanden tussen variabelen een rol spelen, en daarbij:

- tabellen, grafieken en woordformules hanteren, in het bijzonder bij lineaire verbanden
- geschikte wiskundige modellen gebruiken.

Je kan problemen oplossen waarin verbanden tussen variabelen een rol spelen, en daarbij:

- tabellen, grafieken en (woord)formules hanteren bij verschillende typen verbanden
- geschikte wiskundige modellen gebruiken.

Je kan problemen oplossen waarin verbanden tussen variabelen een rol spelen, en daarbij:

- tabellen, grafieken en formules hanteren bij verschillende typen verbanden
- geschikte wiskundige modellen gebruiken.

Wi/K/5 Rekenen, meten en schatten

Je kan efficiënt rekenen en cijfermatige gegevens kritisch beoordelen, en daarbij:

- schatten en rekenen met gangbare maten en grootheden
- op een verstandige manier de rekenmachine gebruiken.

Wi/K/6 Meetkunde

Je kan voorstellingen maken, onderzoeken en interpreteren van objecten en hun plaats in de ruimte, en daarbij:

- redeneren over meetkundige figuren en deze tekenen – afmetingen meten, schatten en berekenen –
- meetkundige begrippen, instrumenten en apparaten hanteren.

Je kan voorstellingen maken, onderzoeken en interpreteren van objecten en hun plaats in de ruimte, en daarbij:

- redeneren over meetkundige figuren en deze tekenen
- afmetingen meten, schatten en berekenen
- meetkundige begrippen en formules, instrumenten en apparaten hanteren.

Wi/K/7 Informatieverwerking, statistiek

Je kan informatie verzamelen, weergeven en analyseren met behulp van grafische voorstellingen, en daarbij:

- statistische representatievormen en een graaf hanteren
- op basis van de verwerkte informatie verwachtingen uitspreken en conclusies trekken.

Wi/K/8 Geïntegreerde Wiskundige Activiteiten

Je kan problemen in alledaagse situaties vertalen naar wiskundige problemen, en daarbij:

- de hierboven genoemde vaardigheden geïntegreerd gebruiken
- conclusies trekken die relevant zijn voor de bewuste probleemsituatie.

Wi/V/1 Aanvullende eisen

Je kan:

- op de verschillende verbanden toegespitste technieken toepassen
- formules en verbanden op een meer formele manier hanteren
- complexe rekentechnieken verrichten met behulp van de rekenmachine
- complexe meetkundige technieken gebruiken.

Wi/V/2 Verrijksopdrachten

Je verricht complexe opdrachten, waarbij het proces van het probleemgebied kiezen, de probleemsituatie identificeren en mathematiseren, het probleem oplossen, de oplossing terugplaatsen in de oorspronkelijke situatie en reflecteren op het proces wordt doorlopen.

Wi/V/3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het sectorwerkstuk.

Wi/V/4 Vaardigheden in samenwerking

De kandidaten kan de vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.

Hoe gaan we het doen?

In het PTA-overzicht vind je een korte omschrijving van wat je moet leren, kennen en kunnen om je goed voor te bereiden op het tentamen.

PTA voor:	Wiskunde	Cohort: 2024 - 2026					
Leerweg:	Gemengd	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	Wi/K/1 - Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 - Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 - Algebraïsche verbanden Wi/K/5 - Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/8 - Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 1 - Formules en grafieken Hst 2 - Plaats en afstand Hst 3 - Rekenen met Formules Boek: Moderne Wiskunde	PTA 1 Schriftelijk 90 min	x	x	1	Ja
2.	Wi/K/1 - Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 - Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 - Algebraïsche verbanden Wi/K/5 - Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/7 - Informatieverwerking, statistiek Wi/K/8 - Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 4 - Werken met aantallen Hst 5 - Gelijkvormigheid Hst 6 - Statistiek Boek: Moderne Wiskunde	PTA 2 Schriftelijk 90 min	x	x	1	Ja

3.	Wi/K/1 - Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 - Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 - Algebraïsche verbanden Wi/K/5 - Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/8 - Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 7 - Vergelijkingen oplossen Hst 8 - Hellingen en tangens Hst 9 - Meten en redeneren Boek: Moderne Wiskunde	PTA 3 Schriftelijk 90 min	x	x	1	Ja
4.	Wi/K/1 - Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 - Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 - Algebraïsche verbanden Wi/K/5 - Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/7 - Informatieverwerking, statistiek Wi/K/8 - Geïntegreerde wiskundige activiteiten	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 10 - Grafieken Hst 11 - Oppervlakte en inhoud Hst 12 - Grafen Boek: Moderne Wiskunde	PTA 4 Schriftelijk 90 min	x	x	1	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		(Som cijfers voor PTA 1 t/m PTA 4) : 4 = Rapportcijfer leerjaar 3					

PTA voor:	Wiskunde	Cohort: 2024 - 2026						
Leerweg:	Gemend	Leerjaar: 4						
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing	
5.	Wi/K/1 - Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 - Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 - Algebraïsche verbanden Wi/K/5 - Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/7 - Informatieverwerking, statistiek Wi/K/8 - Geïntegreerde wiskundige activiteiten Wi/V/1 - Aanvullende eisen Wi/V/2 - Verrijkingsopdrachten Wi/V/3 - Verwerven, verwerken en verstrekken informatie Wi/V/4 - Vaardigheden in samenhang	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 1 - Grafieken en vergelijkingen Hst 2 - Vlakke meetkunde Hst 3 - Informatieverwerking Boek: Moderne Wiskunde	PTA 5 Schriftelijk 90 min	x	x	3	Ja	

6.	Wi/K/1 - Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 - Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 - Algebraïsche verbanden Wi/K/5 - Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/8 - Geïntegreerde wiskundige activiteiten Wi/V/1 - Aanvullende eisen Wi/V/2 - Verrijkingsopdrachten Wi/V/3 - Verwerven, verwerken en verstrekken informatie Wi/V/4 - Vaardigheden in samenhang	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 4 - Machtsverbanden Hst 5 - Rekenen Hst 6 - Goniometrie Boek: Moderne Wiskunde	PTA 6 Schriftelijk 90 min	x	x	3	Ja
7.	Wi/K/1 - Oriëntatie op leren en werken Wi/K/2 - Basisvaardigheden Wi/K/3 - Leervaardigheden in het vak wiskunde Wi/K/4 - Algebraïsche verbanden Wi/K/5 - Rekenen, meten en schatten Wi/K/6 - Meetkunde Wi/K/8 - Geïntegreerde wiskundige activiteiten Wi/V/1 - Aanvullende eisen Wi/V/2 - Verrijkingsopdrachten Wi/V/3 - Verwerven, verwerken en verstrekken informatie Wi/V/4 - Vaardigheden in samenhang	Voorbereiden op en het maken van een tentamen over: Hst 7 - Exponentiële formules Hst 8 - Ruimteteekunde Boek: Moderne Wiskunde	PTA 7 Schriftelijk 90 min	x	x	3	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		(Som cijfers voor PTA 1 t/m PTA 7) : 13 = SE-cijfer					

Profiel vakken

Economie en Ondernemen

Algemene informatie

Het profiel Economie en Ondernemen is opgedeeld in 2 profielmodules. In leerjaar 3 worden 2 profielmodules behandeld en afgesloten.

In elke profielmodule worden de bijbehorende eindtermen behandeld. Ook worden in elke profielmodule onderdelen uit de kern Economie en Ondernemen behandeld en meegenomen in de toetsing. In de praktijktoets cijfer wordt de werkhouding van de leerling meegenomen in de beoordeling.

Profiel Retail & Styling

Bij deze module werken we met de boeken van EduHintOVD. PERSPECTIEF is de lesmethode voor het profiel Economie & Ondernemen. Bij deze module werken we met het boek "Retail & Styling".

PTA voor:	Vak :E&O Retail & Styling	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Basisberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing

1+2	P/EO/1.1 Retail & Styling: 1. het begrip retailformule herkennen en toepassen 2. samenhang tussen doelgroep, assortiment en marktpositie herkennen en toepassen communicatie verzorgen 3. samenhang tussen de marketinginstrumenten herkennen en toepassen secretariële ondersteuning verrichten 4. winkelinrichting ontwerpen en realiseren 5. promotiematerialen ontwerpen en realiseren	Taken: de verkoopomgeving realiseren en commerciële werkzaamheden uitvoeren.	Schriftelijk 90 min PTA01	X		1x	Ja
			Schriftelijk 90 min PTA02	X		1x	Ja
			Praktijkopdracht PTA03	X		2x	Nee
1+2	P/EO/1.2 Retail & Styling: De kandidaat kan: 1. de verkoopomgeving verkoopklaar maken 2. artikelpresentaties maken aan de hand van thema en compositie 3. etaleren, visual merchandising aan de hand van thema en compositie	Taken: Commerciële werkzaamheden uitvoeren					

Profielmodule Office & Support

Bij deze module werken we met de boeken van EduHintOVD. PERSPECTIEF is de lesmethode voor het profiel Economie & Ondernemen. Bij deze module werken we met het boek "Office & Support". In leerjaar 3 zal het eerste deel van het boek worden behandeld. In leerjaar 4 zal de rest van het boek worden behandeld.

PTA voor: Vak :E&O Office & Support Cohort: 2024-2026							
Leerweg: Basisberoepsgerichte leerweg		Leerjaar: 3+4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
3+4	P/EO/4.1 Office & Support: 1. Documenten sorteren en archiveren in de bedrijfsstructuur 2. gegevens gebruiken en beheren 3. inkoop- en verkoopadministratieve werkzaamheden uitvoeren 4. financiële gegevens verwerken 5. agendabeheer verzorgen	Taken: - gegevens verwerken - klantvriendelijk communiceren - ondersteunende werkzaamheden uitvoeren	Schriftelijk 90 min PTA01	X		1x	Ja
			Schriftelijk 90 min PTA02	X		1x	Ja
			Praktijkopdracht PTA03	X		2x	Nee
3+4	P/EO/4.2 Office & Support: De kandidaat kan: 1. optreden als aanspreekpunt voor klanten/bezoekers 2. receptie-/balie en ontvangstruimte beheren 3. zakelijke communicatie verzorgen	Taken: - gegevens verwerken - klantvriendelijk communiceren - ondersteunende werkzaamheden uitvoeren					
Berekening cijfer schoolexamen E&O		Alle PTA/8 = SE cijfer					

Groen

Algemene informatie

Voor de Gemengde leerweg is het profiel Groen opgedeeld in 2 profielmodules. In 1 leerjaar worden de profielmodules 3 en 2 behandeld en afgesloten. In het andere leerjaar worden de keuzevakken gevolgd. In dit cohort wordt het profiel Groen in het 4e leerjaar aangeboden (2025/2026).

In elke profielmodule worden de bijbehorende eindtermen behandeld. Bij deze eindtermen werken wij met de 2 profielmodulen van De Groene Wereld (voorheen het Ontwikkelcentrum). De leerlingen krijgen een digitale versie aangeboden met aanvullend een werkboek.

In het cijfer voor de praktijktoets wordt de werkhouding van de leerling meegenomen in de beoordeling.

Voor het opstellen van het PTA 2024-2026 is gebruik gemaakt van de Syllabus Centraal Examen 2025, versie 2, juli 2023

Profielmodule 3: Vergroening stedelijke omgeving

Profielmodule 3: Vergroening stedelijke omgeving							
PTA voor:	Vak : Vergroening stedelijke omgeving	Cohort:	2024 - 2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	P/GR/3.1 Een ontwerp maken voor de inrichting van de groene ruimte met planten en dieren	<ol style="list-style-type: none"> een ontwerptekening maken voor een groene ruimte met daarin een groen object; een ontwerptekening lezen en gebruiken; innovatieve ontwikkelingen toepassen in een ontwerp van een groene ruimte een huisvesting voor dieren en een kooiverrijking ontwerpen en de gemaakte keuzen toelichten. 	Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-G-0301 Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-G-0302	X		1x	Ja
	P/GR/3.2 een ontwerp voor een groene ruimte met planten en dieren realiseren	<ol style="list-style-type: none"> aan de hand van een tekening een ruimte inrichten; met behulp van instrumenten en apparaten, schattingen en metingen uitvoeren om een ontwerp te realiseren; op basis van een beplantingsplan een ruimte beplanten; een huisvesting en kooiverrijking voor dieren realiseren 	Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-G-0303 Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-G-0304	X		1x	Ja
				X		1x	Nee

	<p>P/GR/3.3 een groene ruimte onderhouden en beheren</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. een onderhoudsplan opstellen en uitvoeren; 4. dieren huisvesten, voeren en verzorgen en daarbij rekening houden met het welzijn van dieren; 5. groei- en productie-voorwaarden toepassen voor landbouwgewassen in een stedelijke omgeving 6. door middel van onderzoek aantonen of water veilig is voor gebruik door planten en dieren 	<p>Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-G-0305</p> <p>Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-G-0306</p>	<p>X</p> <p>X</p>	<p>1x</p> <p>1x</p>	<p>Ja</p> <p>Nee</p>
	<p>P/GR/3.4 anderen informeren over het belang van planten en dieren en over de herkomst van natuurlijke producten.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. informatie geven over de functie en het belang van planten en dieren; 2. informatie geven over de herkomst van natuurlijke producten; 3. informatie geven over innovatieve ontwikkelingen in een stedelijke omgeving. 	<p>Lesinhoud wordt getoetst bij andere 3 toetsen van module 3</p>			
<p>Berekening cijfer schoolexamen</p>		<p>Zie na laatste profielmodule</p>				

Profielmodule 2: Tussen productie en verkoop

Profielmodule 2: Tussen productie en verkoop							
PTA voor:	Vak : Tussen productie en verkoop	Cohort:	2024 - 2026				
Leerweg:	Kaderberoepsgerichte leerweg	Leerjaar:	4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	P/GR/2.1 Voedingsmiddelen uit de groene sector hanteren, verwerken, bereiden en bewaren en van de juiste informatie voorzien	1. grondstoffen bewerken en bereiden tot houdbare producten; 2. de kwaliteit van het proces en het product bewaken; 3. aan de hand van een recept een product bereiden; 4. een maaltijd samenstellen en de gemaakte keuze van de samenstelling motiveren 5. een product voorzien van informatie	Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-G-0201	X		1x	Ja
			Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-G-0202	X		1x	Nee
	P/GR/2.2 in de groene sector geproduceerde producten selecteren, verpakken en transport klaar maken, afgestemd op het verkoopkanaal.	2. Op beargumenteerde wijze producten selecteren; 3. producten volgens voorschrift verpakken voor transport 4. passende verkoopkanalen kiezen bij de verkoop vanaf de producent	Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-G-0203	X		1x	Ja
			Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-G-0204	X		1x	Nee

	P/GR/2.3 een voorraadbeheersysteem gebruiken, bestelopdrachten in ontvangst nemen en verwerken tot een order en goederen klaarzetten voor verzending.	1. bestelopdrachten en inkomende goederen in ontvangst nemen, bevestigen en verwerken; 2. een voorraadbeheersysteem gebruiken; 3. mutaties doorvoeren in een voorraadsysteem; 4. orders klaarzetten voor verzending	Schriftelijk, theorie, 45 minuten PTA-G-0205	X		1x	Ja
			Praktijkopdracht, 110 minuten, PTA-G-0206	X		1x	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Zie hieronder					

Berekening cijfer schoolexamen	Alle PTA-cijfers/12
--------------------------------	---------------------

Zorg en Welzijn

Algemene informatie:

Het profiel Zorg en Welzijn is opgedeeld in 2 profielmodules en 2 keuzevakken. In leerjaar 3 worden 2 keuzevakken behandeld en afgesloten met een CSPE. In leerjaar 4 worden 2 profielmodules behandeld en afgesloten.

In elke profielmodule en keuzevak worden de bijbehorende eindtermen behandeld.

Ook wordt in elke profielmodule onderdelen uit de kern Zorg en Welzijn behandeld en meegenomen in de toetsing.

Profielmodule Mens en Activiteit

Bij deze module werken we met het boek Mens en Activiteit van de methode Mixed. Thieme Meulenhoff is de lesmethode voor het profiel zorg en welzijn.

Profielmodule Mens en Activiteit							
PTA voor:	Mens en activiteit	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar:	4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
3+4	P/ZW3.1; 1. Wensen en behoeften achterhalen 2. Activiteiten kiezen die passen bij het doel en de doelgroep 3. Informatie zoeken en geven over (re)creatieve activiteiten 4. Een draaiboek aanpassen voor een activiteit 5. Een draaiboek maken voor een activiteit	Taken: Een eenvoudige activiteit voor een individu en groep voorbereiden.	Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA01	X		1x	Ja
			Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA02	X		1x	Ja
			Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA03	X		1x	Ja
3+4	P/ZW/3.2; 1. De deelnemers gastvrij ontvangen, op hun gemak stellen en wegwijs maken 2. Motiveren tot deelname aan een activiteit 3. Stimuleren tot zelf doen of meedoen 4. Op gestructureerde en consequente wijze iets voordoen en uitleggen 5. Aanwijzingen geven	Taken: Een eenvoudige activiteit met een individu en groep uitvoeren.					
3+4	P/ZW/3.3; 1. Een activiteit afronden 2. Materialen en hulpmiddelen laten opruimen 3. Een activiteit met deelnemers en medewerkers evalueren	Taken: Een eenvoudige activiteit met een individu en groep afsluiten.	Praktijkopdracht Praktische opdracht	X		2x	Nee

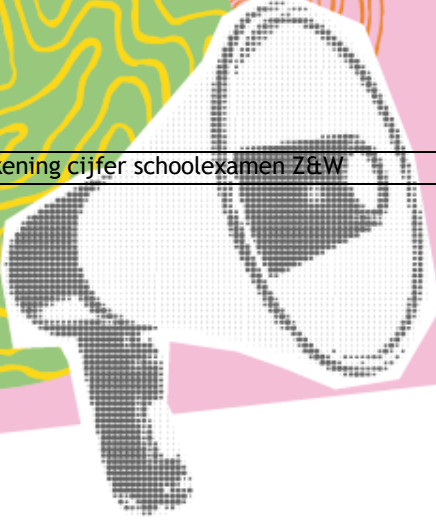
Profielmodule Mens en Zorg

Bij deze module werken we met het boek Mens en Zorg (Mixed). Thieme Meulenhoff is de lesmethode voor het profiel zorg en welzijn.

PTA voor: Mens en zorg							Cohort: 2024-2026	
Leerweg: Gemengde leerweg			Leerjaar: 4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing	
3+4	P/ZW/4.1; 1. De hulpbehoefte van een klant signaleren en dit rapporteren 2. De hulpbehoefte van een klant achterhalen en er naar handelen 3. Begrip en respect tonen voor gevoelens en wensen van de klant 4. Verzorgende activiteiten uitvoeren en daarbij rekening houden met de privacy van de klant 5. De klant stimuleren tot zelfredzaamheid	Taken: Ondersteunen bij eenvoudige verzorgende activiteiten.	Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA01	X		1x	Ja	
			Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA02	X		1x	Ja	
			Schriftelijk en praktisch 45 min. PTA03	X		1x	Ja	
3+4	P/ZW/4.2; 1. De hulpbehoefte van een klant signaleren en dit rapporteren 2. De hulpbehoefte van een klant achterhalen en er naar handelen 3. Begrip tonen voor gevoelens en wensen van de klant 4. Ondersteunen bij beweeg-, til- en verplaatsingstechnieken	Taken: Ondersteunen bij het bewegen en verplaatsen.						
3+4	P/ZW/4.3; 1. Een inschatting maken van de ernst van de verwonding en afwegen: zelf handelen of hulp zoeken 2. Handelen bij lichte verwondingen, letsel aan het bewegingsapparaat, verslikken en stikken, bloedneus, splinter	Taken: Eenvoudige EHBO technieken toepassen.						
3+4	1. Informatie zoeken en geven over vaak voorkomende 2. Een inschatting maken van de ernst van de ziekte en het eigen handelen daar op aanpassen 3. Toeziën op juist medicijngebruik 4. Handelingen uitvoeren volgens voorschrift arts en recept	Taken: Ondersteunen bij vaak voorkomende ziekteverschijnselen.						
3+4	P/ZW/4.5; 1. Systemen van ICT en technologie volgens instructie gebruiken 2. De functies van ICT en (zorg)technologie benoemen en adviseren over de inzet van deze systemen	Taken: Toepassingen van ICT en technologie in de hulpverlening benoemen, adviseren en gebruiken						
			Praktijkopdracht	X		2x	Nee	

Berekening cijfer schoolexamen Z&W

Alle PTA/10 = SE cijfer

het
LWOS
SAM

v m b

Keuzevakken E&O

Ondernemen

Algemene informatie:

Onderscheidend, passend assortiment, betrouwbaar en o.a. opvallend zijn als bedrijf is vanwege de grote concurrentie ontzettend belangrijk. Van goede producten tegen scherpe prijzen tot het bepalen van een juiste servicegraad kun je bedenken.

Het hoort allemaal bij ondernemen. In dit keuzevak maak je kennis met de belangrijkste basisvaardigheden die je nodig hebt om een onderneming als idee te starten.

De eindtermen die worden behandeld staan in onderstaand overzicht aangegeven per onderdeel.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets	weging: elke toets 1x	herkansbaar
1x praktijkopdracht	weging: elke toets 2x	herkansbaar

PTA voor:	Ondernemen	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar:	3 en 4				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
	K/EO/5.1 1. Persoonlijke gegevens beschrijven 2. Persoonlijke motieven beschrijven 3. Persoonlijke kwaliteiten beschrijven 4. De keuze voor de ondernemingsvorm motiveren	Jezelf als ondernemer beschrijven. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	Schriftelijk 60 min.	x		1x	Ja
	K/EO/5.2 1. Het doel van de onderneming beschrijven 2. De markt beoordelen 3. Een marketingmix ontwerpen en toepassen 4. Inkoop- en verkoopbeleid toepassen	Een marketingplan maken. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.		x			
	K/EO/5.3 1. Een investeringsplan maken 2. Een financieringsplan maken	Een (eenvoudig) financieel plan maken. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de		x			

	3. Een exploitatiebegroting maken 4. Een liquiditeitsbegroting maken 5. De haalbaarheid van het plan beoordelen	voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.					
	K/EO/5.4 1. Het ondernemingsplan uitvoeren 2. Een resultatenoverzicht presenteren 3. De uitvoering nabespreken en evalueren	Het uitvoeren van het ondernemingsplan. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	Praktijkopdracht	x		2x	Ja
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer					

Presentatie & Styling

Algemene informatie:

Onderscheidend en opvallend zijn in je presentatie is vanwege de grote concurrentie ontzettend belangrijk. Van een bedrijfslogo tot iets groot en vaak duur zoals een etalage, reclamecampagne kun je ontwerpen. Het hoort uiteindelijk allemaal tot de mogelijkheden. In dit keuzevak maak je kennis met de vaardigheden die je nodig hebt om artikelpresentaties, etalage, folders, e.d. te ontwerpen en te vervaardigen.

De eindtermen die worden behandeld staan in onderstaand overzicht aangegeven per onderdeel.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets

weging: elke toets : 1x herkansbaar

1x praktijkopdracht

weging: elke toets : 2x herkansbaar

PTA voor:	Presentatie en Styling	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar: 3 en 4					
Periode	Eindtermen	Inhoud onderwijsprogramma	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
	<i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	<i>Wat ga je hiervoor doen?</i>					
	K/EO/7.1 1. Artikelpresentaties maken aan de hand van thema en compositie 2. Etaleren, visual merchandising aan de hand van thema en compositie 3. (etalage) Poppen aankleden, draperen 4. Decoratief inpakken 5. Een logo ontwerpen 6. Een folder ontwerpen, advertentie ontwerpen 7. Een (doorlopende) presentatie ontwikkelen, bijvoorbeeld narrow casting 8. Een commercial maken 9. Een website bouwen	Presentatie- en stylingtechnieken uitvoeren. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	Schriftelijk 60 min. Praktijkopdracht	X X	X X	1x 2x	Ja Ja
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer					

Keuzevakken Groen

Actief in de natuur

Algemene informatie

In het keuzevak **Actief in de natuur** krijgt de leerling theorie en praktijk om vanuit kennis en ervaring met de natuur, deze in te zetten en benutten ten behoeve en ondersteuning van recreatieve doeleinden, in een groene omgeving.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets	weging: 1x	herkansbaar
1x praktijkopdracht	weging: 2x	niet herkansbaar

PTA Groen (Actief in de natuur)							
PTA voor:	Vak: Actief in de natuur	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar: 3+4					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	K/GR/16.1 Recreatieve activiteiten in de natuur actief organiseren en begeleiden	1. Een overzicht maken van mogelijke recreatieve activiteiten in de natuur, gecategoriseerd per doelgroep;	Schriftelijk, theorie, 45 minuten	X		1x	Ja
				X		2x	Nee

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Sportieve en recreatieve groepsactiviteiten voorbereiden 3. Sportieve en recreatieve groepsactiviteiten in de natuur op veilige wijze begeleiden; 4. Instructies geven en deelnemers activeren en motiveren; 5. Activiteiten uitvoeren en begeleiden, rekening houden met de belangen van andere gebruikers van de natuurlijke omgeving. 	Praktijkopdracht, 110 minuten,				
	<p>K/GR/16.2 Recreanten informeren over het natuurlijke werkterrein, haar uitdagingen en gevaren, en maatregelen noemen om (persoonlijke of materiële) schade door natuurkrachten te beperken</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ter voorbereiding op een recreatieve activiteit, deelnemers informeren over de gevolgen van wisselende meteorologische omstandigheden Op basis van instructies een kaartje schrijven en toevoegen; 2. Natuurkrachten onderscheiden en gebruiksmogelijkheden en gevaren daarvan benoemen; 3. Tijdens begeleiding van een recreatieve activiteit, kennis over aldaar aanwezige planten, dieren en bodem overdragen op de deelnemers. 					

	<p>K/GR/16.3 In samenhang met andere gebruikers en beroepsbeoefenaren in de natuurlijke omgeving, de natuur optimaal en duurzaam gebruiken.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wilde planten herkennen die te gebruiken zijn voor voedselbereiding of een genezende werking hebben; 2. Natuurlijk materiaal inzetten voor het maken van (gebruiks)voorwerpen en onderkomen; 3. Navigeren in de natuur, gebruikmakend van zowel natuurlijke als technische hulpmiddelen; 4. In het natuurlijk werkterrein onderhoudstaken verrichten ten behoeve van de recreatieve activiteiten 					
<p>Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.</p>							
<p>Berekening cijfer schoolexamen</p>		<p>Alle onderdelen van het PTA/3 = SE cijfer</p>					

Houden van Dieren

Algemene informatie

In het keuzevak **Houden van dieren** krijgt de leerling theorie en praktijk om uiteindelijk dieren te kunnen verzorgen. De leerling kan diersoorten en rassen herkennen en benoemen, huisvesting van dieren met betrekking tot dierenwelzijn beoordelen en dagelijks en periodieke verzorgingswerkzaamheden uitvoeren.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theorietoets	weging: 1x	herkansbaar
1x praktijkopdracht	weging: 2x	niet herkansbaar

PTA Groen (Houden van Dieren)							
PTA voor:	Vak: Houden van dieren	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar:	3+4				
Periode	Eindtermen	Inhoud onderwijsprogramma	Toetsvorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	K/GR/8.1 <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	1. Gangbare rassen herkennen en benoemen;	Schriftelijk, theorie,	X		1x	Ja

<p>Diersoorten en rassen herkennen en benoemen</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Belangrijkste raseigenschappen herkennen en beschrijven; 3. Een signalement opstellen van een ras; 4. Een relatie leggen tussen de uiterlijke kenmerken van het dier, de raseigenschappen en zijn natuurlijke leefomgeving; 5. Exterieuronderdelen van het dier herkennen en beschrijven; 6. Andere adviseren en informeren over rassen en raseigenschappen 	<p>45 minuten</p> <p>Praktijkopdracht, 110 minuten,</p>	<p>X</p>		<p>2x</p>	<p>Nee</p>
<p>K/GR/8.2</p> <p>Huisvesting van dieren met betrekking tot dierenwelzijn beoordelen</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voor verschillende dieren de huisvestingsnorm herkennen en beschrijven; 2. Voor- en nadelen noemen van verschillende huisvestingsmaterialen in relatie tot het te huisvesten diersoort; 3. Controleren of een hok/stal en een kooi voldoet aan de huisvestingseisen voor het betreffende diersoort; 4. Een hok/stal en een kooi volgens de huisvestingseisen inrichten; 5. De klimaateisen in een hok/stal en kooi controleren en aanpassen; 6. Een ethogram maken en beoordelen; 7. Advies geven bij de huisvesting van dieren. 					

	K/GR/8.3						
	Dagelijks en periodieke verzorgingswerkzaamheden uitvoeren	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dagelijkse verzorgings-werkzaamheden uitvoeren; 2. Periodieke verzorgingswerkzaamheden uitvoeren; 3. Een voeradvies geven en informatie verstrekken over de gezondheid en de dagelijkse en periodieke verzorging van het dier. 					
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.							
Berekening cijfer schoolexamen		Alle onderdelen van het PTA/3 = SE cijfer					

Keuzevakken Z&W

Voorkomen van ongevallen en EHBO

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak leer je om ongevallen te voorkomen. Ook leer je hoe je moet handelen bij levensbedreigende situaties en hoe je EHBO toe past. Je gaat aan de slag met het oefenen van verbanden en handelingen.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

1x theoretietoets   weging: 1x   herkansbaar
1x praktijkopdracht   weging: 2x   niet herkansbaar

Keuzevakken Z&W							
PTA voor:	Voorkomen van ongevallen en EHBO	Cohort:	2024-2026				
Leerweg:	Gemengde leerweg	Leerjaar:	3				
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets- vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	K/ZW/12.1; 1. Mogelijkheden en beperkingen van cliënt signaleren met daarbij horende risico's en gevaren 2. Handelingen uitvoeren volgens veiligheidsrichtlijnen 3. Uitleggen hoe verwondingen, verbrandingen, vergiftiging voorkomen kunnen worden 4. Onveilige situaties op de werkvloer herkennen en bespreekbaar maken 5. Bij onveilige situaties hulp in te roepen en bereikbaar zijn	Taken: Assisteren bij activiteiten op het gebied van veiligheid en risicopreventie	Schriftelijk 45 min. PTA01 Alle eindtermen	x		1x	Ja

1.	K/ZW/12.2; 1. De werking van hart, longen en de bloedsomloop noemen 2. Een AED gebruiken 3. De effecten van inspanning aangeven 4. Aangeven hoe gewrichten kunnen bewegen 5. Uitleggen hoe je een goede conditie kunt opbouwen	Taken: De functie van enkele organen en weefsels uitleggen					
1.	K/ZW/12.3; 1. Op gevaar letten 2. Nagaan wat er is gebeurd en nagaan wat het slachtoffer mankeert 3. Het slachtoffer geruststellen en zorg dragen voor beschutting 4. Zorgen voor professionele hulp 5. Het slachtoffer helpen op de plaats waar hij ligt of zit	Taken: In acute situaties handelen volgens het 5 stappenplan					
1.	K/ZW/12.4; 1. Stoornissen in het bewustzijn signaleren en hulp inschakelen 2. Stoornissen in de ademhaling signaleren en hulp inschakelen 3. Actieve bloedingen stoppen en hulp inschakelen 4. Shock signaleren en hulp inschakelen	Taken: Stoornissen in de vitale functies signaleren en direct professionele hulp inschakelen					

<p>1.</p>	<p>K/ZW/12.5 ;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bewusteloosheid herkennen en kan een bewusteloze die op zijn buik ligt op de rug draaien 2. Een (dreigende) flauwte herkennen en kan eerste hulp verlenen bij een (dreigende) flauwte 3. Ademhalingsstoornissen herkennen zoals bij een bewusteloos slachtoffer de luchtweg vrijhouden (stabiele zijligging), bij verslikking de luchtweg vrijmaken door enkele (vijf) stevige stoten tussen de schouderbladen te geven en als dit niet helpt de handgreep van Heimlich toe te passen 4. Een uitwendige (open) wond herkennen en bepalen of het verantwoord is als eerstehulpverlener zelf de definitieve hulp te verlenen dan wel een wond weten af te dekken 5. Een (ernstige) uitwendige bloeding herkennen en een bloeding stoppen door druk op de wond uit te oefenen door wonddrukverband 6. Brandwonden koelen met zacht stromend lauw water en tweede- en derdegraads brandwonden losjes steriel afdekken 7. Een (open) botbreuk, ontwrichting herkennen en uitleggen waarom een gebroken en een ontwricht lichaamsdeel onbeweeglijk moeten worden gehouden 8. Een kneuzing, verstuijing herkennen en verzorgen 9. Oogletsel zoals vuiltje in het oog, verbrand oog, bijtende stof in het oog herkennen en aangeven waarom je heel zuinig moet zijn op je ogen en waardoor een oog makkelijk kan worden beschadigd 10. Een neusbloeding stoppen en een splinter uit de huid verwijderen 11. Aangeven wat er minimaal in een verbanddoos moet zitten 	<p>Taken:</p> <p>Aan de hand van de ongevalssituatie en de verschijnselen letsels herkennen en vaststellen van de noodzakelijke basis handelingen en deze uitvoeren (Eerste Hulp B)</p>					
-----------	--	--	--	--	--	--	--

	K/ZW/12.5 Helpen bij verstikken; buikstoten Wonddrukverband aanleggen Kneuzing of verstuiking verzorgen Stabiele zijligging uitvoeren Vingerverband aanleggen Brandwonden verzorgen en verbinden		Praktijkopdracht	x		2x	Nee
Berekening cijfer schoolexamen		Alle PTA/3 = SE cijfer					

Welzijn kind en jongere

Algemene informatie:

Bij dit keuzevak leer je wat de ontwikkelingskenmerken zijn bij kinderen en jongeren. Verder leer je een passende activiteit uit kiezen voor een doelgroep, deze voorbereiden en uit te voeren. Hierbij leer je rekening houden met de omgevingsfactoren, het bieden van structuur en het stimuleren van de doelgroep.

Dit keuzevak wordt op de volgende manier getoetst:

- 1x theoretietoets   weging: 1x   herkansbaar
- 1x praktijkopdracht   weging: 2x   niet herkansbaar

PTA voor: Welzijn kind en jongere							
Cohort:		2024-2026					
Leerweg: Gemengde leerweg		Leerjaar: 3					
Periode	Eindtermen <i>Wat moet je kennen en kunnen?</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>Wat ga je hiervoor doen?</i>	Toets-vorm, duur en code	SE	CE	Weging	Herkansing
1.	K/ZW/5.1; 1. Het verloop van lichamelijke, geestelijke en sociale ontwikkelingen benoemen 2. Aangeven welke factoren de ontwikkeling belemmeren 3. Opvoedingsaspecten toepassen	Taken: Begeleiden bij opvoeding en ontwikkeling.	Schriftelijk 45 min. PTA01 Over alle eindtermen	x		1x	Ja
1.	K/ZW/5.2; 1. Assisteren bij de lichamelijke verzorging 2. De voeding en kleding verzorgen 3. Zorg dragen voor veiligheid 4. Structuur bieden 5. De zelfredzaamheid bevorderen	Taken: Hulp en opvang bieden.					
1.	K/ZW/5.3; 1. Een passende activiteit kiezen en organisatorische mogelijkheden inventariseren 2. De activiteit uitleggen en voordoen 3. Stimuleren en activeren bij het uitvoeren van de activiteit 4. De hulpbehoefte bij deelnemers signaleren en deelnemers helpen 5. De activiteit afronden en evalueren	Taken: Assisteren bij een (re)creatieve activiteit.	Praktijkopdracht	x		2x	Nee
1.	K/ZW/5.4; 1. De afwas doen en het aanrecht opruimen, de ruimte stoffen en stofzuigen, een bed rechtekken 2. Voorwerpen op de juiste plaats opbergen 3. De ruimte verzorgen zodat deze schoon, sfeervol en veilig is	Taken: Verzorging en inrichting omgeving.					

Berekening cijfer schootexamen

Alle PTA/3 = SE cijfer

het
WOS
LER
2011
v m b

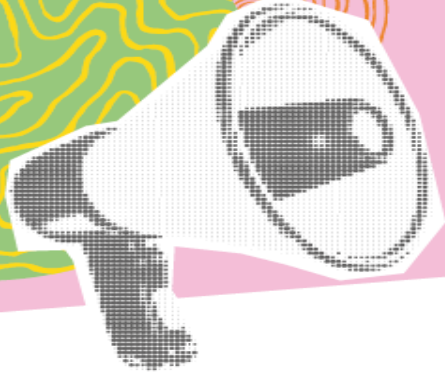

UPE
2000
ETU

v m b

Reglementen

Quadraam reglement

Zie website www.hetwesteraam.nl kijk in het snelmenu bij : *leerlingen* → *examen* → *examendocumenten* (in de link bij "hier")

Westeraam reglement

1. Aanvulling op het Quadraam examenreglement

De kandidaten ontvangen het examenreglement en het reglement voor het Programma van Toetsing en Afsluiting aan het begin van het schoolexamentraject in klas 3.

De eindcijfers en/of beoordelingen dienen uiterlijk één week voor het begin van het centraal examen definitief te zijn vastgesteld. De kandidaat tekent voor akkoord op de definitieve cijferlijst en levert deze in bij de examensecretaris. Indien dit door het in gebreke blijven van de kandidaat niet mogelijk is, wordt de kandidaat uitgesloten van het centraal examen.

De directeur VMBO stelt vast waar de examenzitting zal plaatsvinden.

2. Doorstroomkwalificatie (overgang van leerjaar 3 naar leerjaar 4)

Het uitgangspunt is dat de leerling een doorlopend traject van onderwijs volgt en dat bij bevordering naar leerjaar 4 een goede kans bestaat op het behalen van een diploma in de betreffende profiel en op het betreffende niveau. Dit besluit wordt door de bevorderingsvergadering genomen. Leidend hierbij zijn de overgangsnormen. Het gemiddelde wordt opgebouwd uit alle cijfers die in leerjaar drie zijn behaald.

Bij de overgangsnormering gaan we uit van cijfers tot één cijfer achter de komma.

De overgangsnormen zijn:

Bevordert:

- Gemiddeld SE-cijfer 6,0 of hoger en maximaal één SE-cijfer tussen de 4,50 en 5,50 en
- Afgesloten keuzevakken zijn allen voldoende en
- Aan de eisen van LOB is voldaan.
- Aan de algemene voorwaarden is voldaan (zie hieronder)

Bespreken:

- Het gemiddeld SE-cijfer is 6,0 of hoger met één cijfer tussen 4,0 en 4,50, of
- Het gemiddelde SE-cijfer ligt tussen 5,5 en 6,0, of
- Een afgesloten keuzevak is onvoldoende (tussen 4,0 en 5,5), of
- Het afgeronde eindcijfer Maatschappijleer-1 is een 5 of
- Aan de eisen van LOB is niet voldaan.
- Er is niet aan de algemene voorwaarden voldaan (zie hieronder)

Doubleren

- Twee of meer SE-cijfers lager dan 5,0, of
- Een SE-cijfer lager dan 4,0, (zeker in geval van een Keuzevak), of
- Gemiddelde SE cijfer lager dan 5,5, of
- Het eindcijfer maatschappijleer-1 is een 4 of lager.

Algemene voorwaarden: CKV en LO moeten volledig en voldoende zijn afgesloten conform de voorwaarden uit het PTA. Voor CKV krijgen leerlingen van de betreffende docent een reglement met daarin onder andere eisen die aan verslagen gesteld worden, wat er gebeurt als een leerling een opdracht niet inlevert of te laat is enzovoorts.

Bij bespreken, of in bijzondere gevallen geeft de lerarenvergadering advies, de afdelingsleider doet de definitieve uitspraak.

Indien de kandidaat niet toelaatbaar is in leerjaar 4 in de betreffende sector en het niveau zijn er de volgende mogelijkheden:

- De leerling start opnieuw in leerjaar 3 in hetzelfde profiel en op hetzelfde niveau.
- De leerling start opnieuw in leerjaar 3 in een ander profiel en op hetzelfde niveau.
- Er wordt een verdiepingsopdracht aangeboden die aan bepaalde eisen moet voldoen. Indien dit afgerond is vóór de start van het nieuwe schooljaar en het resultaat minimaal voldoende is, wordt de leerling toegelaten in het vierde leerjaar.
- De leerling volgt de Zomerschool (indien beschikbaar) en wordt bij voldoende afsluiting bevorderd.

3. Absentie

Afwezigheid tijdens een tentamen of ander toets-moment moet vóór aanvang telefonisch door de ouders worden gemeld aan de school.

De absentie dient op de dag van terugkomst op school schriftelijk te worden bevestigd door de ouder of verzorger, met de oranje kaart. De kandidaat levert de schriftelijke absentiebevestiging in bij bureau leerling-zaken. Met de docent, waar werk gemist is, wordt vervolgens een afspraak gemaakt om binnen twee weken het gemiste werk in te halen. De gemaakte afspraak wordt in het dossier van de leerling opgeslagen.

Wanneer de kandidaat de afspraak niet nakomt en of niet maakt, wordt er melding gemaakt bij de examencommissie. Deze beslist volgens de geldende regelgeving of de kandidaat het werk alsnog mag maken of dat er een andere maatregel genomen moet worden. In alle gevallen van absentie van de kandidaat is het uiteindelijk ter beoordeling van de directeur of de kandidaat de toets mag maken.

Bij schriftelijke toetsen kan de kandidaat tot uiterlijk 30 minuten na aanvang van de toets in het lokaal worden toegelaten. Daarna wordt de toegang geweigerd en wordt dit gezien als afwezigheid. De kandidaat krijgt geen toets-tijd verlenging als hij te laat komt. Voor niet schriftelijke toetsen moet een nieuwe afspraak worden gemaakt.

4. Inhalen en herkansing

Kandidaten hebben recht op een inhaal en/of herkansingsmomenten. Per tentamenweek heeft een kandidaat de mogelijkheid één tentamen te herkansen. In de regel zal dit bij een AVO vak zijn dat is opgenomen in het SE. Bij herkansen geldt de regel dat het hoogste cijfer blijft staan.

Daarnaast heeft de kandidaat per tentamenweek de mogelijkheid alle gemiste tentamens in te halen.

Inhalen:

Indien een kandidaat recht heeft op het inhalen van een tentamen (kandidaat moet conform de regels zijn afgemeld), maakt deze een inhaalafpraak met zijn docent. Deze inhaalafpraak wordt op het afsprakenformulier vastgelegd. Dit afsprakenformulier wordt door de docent aan de mentor doorgegeven, uiterlijk 10 werkdagen na afnamen van het tentamen.

Herkansen:

De herkansingsregel geldt voor alle tentamens die in het PTA als herkansbaar zijn aangegeven.

De leerling vult voor herkansing van een tentamen samen met de mentor een herkansingsverzoek in. De mentor voegt het verzoek toe aan het dossier van de betreffende leerling en verwerkt de aanvraag.

Inhalen en herkansen vindt plaats op een centraal gepland moment. In de regel zal dat aan het einde van de derde schoolweek na afname van de tentamens zijn. De inhaal en herkansingsmomenten zijn zichtbaar op de website van school.

In leerjaar 4 dient de opdracht minimaal twee weken vóór ondertekening van de cijferlijst bij de betreffende vakdocent ingeleverd zijn. Indien de kandidaat hier niet aan voldoet, wordt hij / zij uitgesloten voor het examen.

Herkansen CE en CSPE

Alle basisberoepsgerichte kandidaten hebben het recht op één herkansing van het centrale examen van één algemeen vak. Daarnaast mogen zij het cspe voor het beroepsgerichte profielvak herkansen, of onderdelen daarvan.

5. Uitslag

Wanneer ben ik geslaagd voor het vmbo-examen?

Je bent geslaagd voor het vmbo als je gemiddeld een voldoende haalt voor de centrale examens.

Geslaagd voor het vmbo-examen

Je slaagt voor het vmbo als het gemiddelde cijfer voor de vakken van het centrale examen ten minste een voldoende is. Dat is onafgerond een 5,5. Daarnaast geldt 1 van de volgende voorwaarden. Je slaagt als:

- alle eindcijfers een 6 of meer zijn;
- 1 eindcijfer een 5 is en alle andere eindcijfers een 6 of meer;
- 1 eindcijfer een 4 is en de overige eindcijfers een 6 of hoger waarvan ten minste 1 cijfer 7 of hoger;
- voor 2 vakken een eindcijfer 5 en de overige eindcijfers een 6 of hoger waarvan ten minste 1 cijfer 7 of hoger.

Deze eisen gelden ook als je vanuit het voortgezet onderwijs voor één of meer vakken naar het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) gaat.

PLUS → Beroepsgerichte keuzevakken (4) : Voor elk beroepsgericht keuzevak moet ten minste een afgeronde 4 behaald worden. Er mag geen 3 staan. De cijfers voor de beroepsgerichte keuzevakken samen vormen het combinatiecijfer dat meetelt in de slaag-zakregeling.

Berekening gemiddeld cijfer centraal examen

Bij de berekening van het gemiddelde cijfer van het centraal examen ga je uit van het onafgeronde cijfer. Dat moet ten minste een 5,5 zijn. Daarna gelden de overige voorwaarden. Heb je gemiddeld een 5,4? Dan ben je gezakt.

Voldoende bepaalde vakken nodig

Om te slagen voor het vmbo-examen moet je voor Nederlands minimaal een 5 halen.

Ook moet je minimaal een voldoende hebben gehaald voor de vakken:

- lichamelijke opvoeding;
- CKV, het kunstvak uit het gemeenschappelijke deel;

Extra : Daarnaast moeten vmbo-leerlingen de rekentoets afleggen uit elk van de drie leerwegen die een economisch of het zorg- en welzijn profiel volgen en geen examen afleggen in wiskunde. Hoewel het eindcijfer voor dit schoolexamen niet meetelt in de slaag-/zakregeling wordt het cijfer wel opgenomen op een bijlage bij de cijferlijst van het diploma. Zie hiervoor [artikel 61 van het Eindexamenbesluit VO](#) en [de toelichting bij de regeling](#) (staatsblad 253) waarmee e.e.a. is ingevoerd

Vaststelling eindcijfer vmbo-examen

Het eindcijfer voor elk vak van het eindexamen is een afgerond cijfer van 1 tot en met 10. Dit is het gemiddelde van je cijfer voor het schoolexamen en het centraal examen. Is het 1e cijfer (van het eindcijfer) achter de komma een 4 of lager? Dan wordt het eindcijfer naar beneden afgerond. Is dat cijfer een 5 of hoger? Dan wordt het eindcijfer naar boven afgerond.

Heeft een vak alleen een schoolexamen en geen centraal examen? Dan is het cijfer voor het schoolexamen meteen het eindcijfer. De directeur van de school stelt per vak het eindcijfer vast.

De examencommissie stelt de uitslag vast.

De uitslag van het examen wordt aan alle kandidaten bekend gemaakt op een door de examencommissie nader te bepalen datum, tijd en plaats.

Vóór dit tijdstip wordt er geen enkele mededeling gedaan over de uitslag.

Afgewezen kandidaten worden gebeld en verzocht naar school te komen voor het bespreken van een eventueel te maken herexamen.

Definitief afgewezen kandidaten worden uitgenodigd voor het bespreken van een vervolgtraject.

De examencommissie reikt op grond van de definitieve uitslag aan alle kandidaten een cijferlijst uit waarop, voor zover van toepassing, zijn vermeld:

1. De cijfers van het schoolexamen en het centraal examen.
2. De eindcijfers van de vakken.
3. De beoordeling van het profielwerkstuk.
4. De beoordeling van CKV en LO.
5. Welke leerweg en profiel is geëxamineerd.
6. De cijfers van de beroepsgerichte keuzevakken
7. De uitslag van het examen.

De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elk van de geslaagde kandidaten een diploma uit met daarbij een cijferlijst met daarop de bovenstaande gegevens.

6. Zittenblijvers (3^e leerjaar) en gezakte leerlingen (4^e leerjaar)

3^e jaars leerlingen:

Leerlingen die in het 3^e leerjaar blijven zitten zijn verplicht om de schoolexamens LO, maatschappijleer 1 en de keuzevakken opnieuw te doen. CKV hoeft men niet over te doen, mits er in totaal een V of G gehaald is.

4^e jaars leerlingen:

Leerlingen die in het 4^e leerjaar gezakt zijn, moeten LO opnieuw doen. De leerlingen die voor de keuzevakken van leerjaar 4 een voldoende hebben behaald hoeven dit niet opnieuw te doen. Keuzevakken met een onvoldoende moeten wel opnieuw gedaan worden; dit kan met hetzelfde keuzevak of met een ander keuzevak.

7. Klachtenprocedure

Mocht er een klacht zijn rondom schoolexamen en eindexamen dan dient u schriftelijk of per mail de klacht te sturen aan de examencommissie van Het Westeraam. Deze zal de klacht zo snel mogelijk in behandeling nemen. Tegen de beslissing van de examencommissie kan in beroep worden gegaan. De procedure met betrekking tot meldingen bij de examencommissie wordt in een persoonlijk gesprek uitgelegd.

Mocht u na het bezwaar nog steeds een klacht hebben dan kunt u bezwaar maken volgens artikel 30 van het Quadraam reglement. Dit reglement kunt u vinden op www.hetwesteraam.nl

Klachten kunnen worden gestuurd aan:

Mevr. K. Kanij
Examensecretaris
examenbureau@hetwesteraam.nl